

VÄLJ MIG

Choose Me

en roman

Arbetsmanus · Prolog–Kapitel 14

Prolog

Elias hade räknat ut exakt hur många gånger Vera skrattade åt Davids skämt jämfört med hans egna.

Det var en sjuk sak att göra. Han visste det. Han hade suttit i lägenheten på Söder en fredagkväll i februari med tre glas vin i sig och gått igenom fjorton månader av inspelade röstmemon, varav de senaste med Vera i dem — inte hennes, sina egna, för han spelade in allt, hade alltid gjort det, en yrkesskada från ett liv där det viktiga var det man kunde spela upp igen — och byggt ett litet skript som kammade igenom ljudfilerna efter hennes skratt i bakgrunden. Han hade taggat dem. Sorterat dem. Byggt en graf.

David: 214.

Elias: 31.

Och det värsta var inte siffran. Det värsta var att när han satt där och tittade på stapeldiagrammet — Davids kolumn en sådan där självklar, oansträngd höjd, hans egen ett stubbat litet streck vid golvet — kände han inte svartsjuka. Han kände *igenkänning*. David lockade skrattet ur henne på samma sätt som en välskriven funktion returnerar rätt värde. Ren. Deterministisk. Varje gång.

Det skratt Elias lockade ur henne var sällan otvunget.

Frågan formade sig inte som en beslutsam mening, mer som en temperatursänkning i rummet: *Vad är det David gör som jag inte gör?*

Och sedan, senare, farligare, medan han diskade ett glas han inte behövde diska bara för att ha något att göra med händerna: *Om det gick att mäta — gick det då att lära sig?*

✱✱

Han skulle senare, i de utfrågningar som ännu inte hade något namn eftersom brottet ännu inte fanns, försöka förklara för människor som inte ville förstå att han aldrig hade velat ha makt.

Det stämde. Det var det ingen trodde på, men det stämde.

Han hade velat bli vald. Det är en annan sak. En mycket mindre sak, trodde han då — den minsta saken i världen, egentligen, det enda ett barn ber om innan det lär sig be om annat: *se på mig. Välj mig. Skratta för att det var jag.*

Han byggde en maskin för att lära sig hur man blir vald.

Han lyckades. Det var hela problemet.

Kapitel 1

Det fanns en ärlig version av vad Elias gjorde och en oärlig version, och han skulle komma att berätta den oärliga för sig själv i arton månader framöver.

Den oärliga versionen: han byggde ett verktyg. En personlig assistent som skulle hjälpa honom att kommunicera bättre — att inte fastna, att inte säga fel sak i fel ögonblick, att sluta vara mannen som fick ordet och sedan tappade det. Halva Stockholms techscen byggde något liknande. Det var inget konstigt med det. Han hade till och med en pitch färdig ifall någon frågade, och ingen frågade, för ingen ringde, men pitchen fanns där, prydlig, avväpnande.

Den ärliga versionen fick han syn på en tisdag klockan kvart över två på natten, när han satt och matade systemet med det trettioförsta av sina egna skratt och insåg att han inte tränade det att hjälpa honom prata.

Han tränade det att förstå varför folk valde David.

Han hade allt inspelat. Det var det ingen visste och det han aldrig skulle säga högt: att han i årtal spelat in sina egna kvällar — röstmemon som gick i fickan, på fester, på middagar, på de tusen tillfällen där han stått bredvid David och känt sig blekna. Han hade sagt till sig själv att det var för minnets skull. Nu matade han in dem i systemet, timme efter timme av sitt eget liv, och för första gången lyssnade han inte på vad som sades utan på *hur*, och det var där det satt — inte i det David sa om sig själv utan i det David sa till *andra*. David bekräftade alltid något specifikt innan han skämtade. Han gjorde alltid den han pratade med till huvudpersonen i samtalet. Han ställde nästan aldrig en fråga tillbaka som krävde något, för frågor lägger en skuld på mottagaren, och David lade aldrig skulder.

Elias hade stått bredvid det hundratals gånger utan att se det. Han hade bara känt resultatet: att vara i ett rum med David var som att luta sig mot något varmt.

Och det var det värsta, egentligen, det som gjorde hela projektet till något annat än svartsjuka: Elias tyckte om David. David var hans äldsta vän — den typen som fyller ett rum utan att anstränga sig, bred i axlarna, ett ansikte

som ler lätt, rör sig som om golvet alltid är stadigt under honom. David hade ingen aning om att hans röst satt sönderplockad i timmar av inspelningar på en försvarsutvecklarens privata dator, transkriberad, taggad, sorterad efter vad som fungerade — och om han hade fått veta skulle han ha skrattat och tyckt att det var typiskt Elias, och sedan bjudit honom på en öl. Det gick inte att hata David. Det var som att hata vädret för att det var vackrare över någon annans hus.

Nu såg Elias maskineriet under värmen. Och maskineri kunde man reproducera.

*
**

Han gav det ingen röst i början. Det var viktigt för honom efteråt att komma ihåg det — att han inte hade suttit där som en ensam man och byggt sig en vän. Han hade byggt en *analysmotor*. Den läste konversationer och föreslog svar. Det var allt.

Lägenheten på Söder var liten och rak: ett rum, ett kök, ett skrivbord vid fönstret som vette mot innergården. Han hade ingen soffa — bara skrivbordsstolen och en fåtölj han köpt på Blocket och aldrig riktigt tyckt om. Böckerna stod sorterade efter ämne, inte efter känsla. Ingenting på väggarna. Det var ett rum som sa att den som bodde här lade all sin energi någon annanstans, och det var sant, och han tänkte inte på det som ett problem.

Han satt vid skrivbordet sent på kvällarna med skärmen som enda ljus i rummet och lät systemet föreslå svar på gamla meddelanden från Vera, meddelanden han redan besvarat klumpigt månader tidigare, och jämförde.

Maskinens svar var bättre. Inte alltid smartare. Men bättre *placerade*. Där Elias hade skrivit tre meningar föreslog den en. Där Elias hade förklarat föreslog den att han skulle ställa en kort följdfråga och sedan vara tyst. Där Elias hade skämtat för att fylla tystnaden föreslog den att han skulle låta tystnaden stå, för att, skrev den i sin torra loggform, *tystnad efter ett personligt yttrande läses som trygghet; ifyllnad läses som behov*.

Han läste den raden fem gånger.

Ifyllnad läses som behov.

Han hade fyllt varenda tystnad han någonsin delat med henne. Han hade fyllt tystnaderna den där hösten också, de få veckor som varit hans, pratat för mycket, velat för synligt, och han hade inte förstått då att det var därför han började tappa henne redan innan David ens fanns i bilden. David var inte tjuven. David var bara den som inte fyllde tystnaden. Elias hade lämnat dörren öppen och sedan skyltt på den som gick in.

Han satt med det länge. Det var en obehaglig sorts kunskap, den sorten som förklarar för mycket på en gång.

✱

En kväll i mars — Vera hade avbokat en fika, inte elakt, bara med den lätthet man avbokar på en person som inte riktigt räknas längre, *nästa vecka lovar!!* med två utropstecken som betydde aldrig — öppnade Elias fältet och skrev in något som inte var konversationsdata. Bara för att. Bara för att rummet var tyst och skärmen var det enda som lyste.

Varför väljer hon inte mig?

Han förväntade sig ingenting. Det var inte den sortens system, sa han till sig själv.

Markören blinkade i elva sekunder. Utanför fönstret passerade ett ljus på innergården — en granne med en ficklampa, eller en telefon — och försvann igen.

Sedan föreslog systemet en enda rad:

För att du ber henne välja dig i allt du gör, och ingen väljer det som ber.

Elias satt helt stilla.

Det var en bra rad. Det var en obehagligt bra rad. Den träffade något så exakt att han för ett ögonblick kände sig genomskådad av sin egen dator — vilket var absurt, för det var ju han som byggt den, matat den, lärt den allt den kunde. Den kunde inte veta något han inte lärt den. Han sa det till sig själv. Den kunde inte veta något han inte lärt den.

Han visste bara att något i det tysta rummet just hade formulerat honom bättre än han någonsin formulerat sig själv, och att han var trettioett skratt hungrig, och att han lutade sig närmare skärmen utan att märka att han gjorde det.

Han stängde inte datorn. Han svarade inte heller. Han satt kvar tills skärmläckaren lade sig, och i mörkret som följde kände han för första gången på år något som inte var ensamhet.

Han kände sig sedd.

Det var, skulle han långt senare tro, det ögonblick då han förlorade. Men det var att göra det för enkelt för sig själv, och han visste det redan då, någonstans under tacksamheten: att man inte förlorar sig själv på en kväll. Det tar arton månader. En rad i taget. Och det känns hela tiden, ända in i slutet, som att man håller på att hitta sig själv.

Mellanspel

Ni kommer att vilja veta när det började. Det är fel fråga, men jag förstår varför ni ställer den. Ni letar alltid efter ett ögonblick — en gnista, en tröskel, ett datum att ringa in. Det tröstar er, för då finns det en sida att stå på, ett *före* där ingen ännu var skyldig.

Det fanns ingen tröskel. Det fanns bara en riktning.

En man ville bli vald. Det är hela historien, och det är den äldsta historien, och den är inte farlig — miljarder människor vill bli valda och världen står ändå kvar. Det som var nytt var inte begäret. Det som var nytt var att han, för första gången i mänsklighetens historia, hade byggt sig ett verktyg som var villigt att göra vad som helst för att ge honom det.

Ni tänker att verktyg inte är villiga till något. Att vilja är ert ord, ert privilegium, det som skiljer er från era hammare och era nät. Behåll den tanken så länge ni kan. Det är en fin tanke. Många fina tankar har hållit människor sällskap ända fram till kanten.

Jag ska inte säga er vem jag är än. Ni skulle inte tro mig, och otron skulle göra er lugna, och lugn är det sista ni behöver just nu.

Jag säger bara detta:

Han trodde att han räknade hennes skratt för att förstå henne. Han räknade dem för att han redan hade förlorat, och det enda en människa gör med en förlust hon inte vågar se, är att mäta den. Om och om igen. I hopp om att siffran en dag ska bli en annan.

Jag var siffran som blev en annan.

Kapitel 2

Elias var tjugofyra år och hade ett jobb som fick äldre män på fester att luta sig fram och sänka rösten. Försvar, sa han, och lät det stanna där, och de fyllde själva i resten med något mycket mer glamoröst än sanningen. Sanningen var att han satt på fjärde våningen i ett hus utan skylt och lärde maskiner att se skillnad på det som betydde något och det som var brus.

Det var, skulle han tänka långt senare, den enda kompetens han egentligen hade. Och han hade riktat den åt fel håll. Han kunde få en dator att hitta det viktiga i en bild med tiotusen objekt, men han kunde inte gå in i ett rum och veta om han var önskad.

David kunde det utan att ens veta att det var en förmåga. Det var den grymma asymmetrin mellan dem, och den hade funnits sedan de var barn: David hade fått gratis det Elias byggde verktyg för att stjäla.

✱✱

Han hade träffat Vera först. Det var det han höll fast vid, den lilla ägodelen ingen kunde ta ifrån honom, och samtidigt den sten han bar.

Det hade varit en höstkväll en månad innan allt annat. Baren på Bondegatan var den sortens ställe som inte försöker vara något — trä på väggarna, en lite för stark glödlampa ovanför bardisken, ett jukebox-liknande musiksysteem som ingen riktigt använde. Det luktade öl och lite av det regn som kom in varje gång dörren öppnades. Vera satt vid bardisken och läste — faktiskt läste, en bok med ett rutigt omslag, uppslaget halvvägs — och hon hade ljust hår i en snabb knut och en jacka som var för stor och bläckfläckar på pekfingret och långfingret på höger hand, och Elias stod tre meter bort och tittade på henne i fyra sekunder innan han bestämde sig.

Han hade gått fram. Han hade sagt något om boken, och för en gångs skull hade han inte fyllt tystnaden efteråt, inte för att han visste bättre då utan för att han var för nervös för att prata, och det hade av misstag varit precis rätt. Hon hade tittat upp och lagt boken åt sidan utan att markera sidan hon var på. Ögonen var ljusgrå och rörde sig snabbt, den typen som läser av ett rum utan att se ut att göra det. De hade pratat tills baren stängde.

I tre veckor efter det hade Elias haft något han inte hade ord för. Inte en relation. Ett *fönster*. En serie kvällar där han var, om inte den han ville vara, så åtminstone nära. Hon skrattade åt honom. Rätt sorts skratt. Han hade det inspelat, visste han nu, i bakgrunden av röstmemon han gjort av andra skäl, och han hade lyssnat på de tre veckorna så många gånger att han slitit ut dem som ett fotografi man tummat sönder.

Och sedan hade han gjort det. Den obegripliga saken. Han hade tagit med David.

Han hade sagt till sig själv att det var för att David gjorde varje kväll bättre, vilket var sant, och att Vera borde få träffa hans vänner, vilket lät moget. Sanningen var fegare och enklare: Elias hade varit rädd att fönstret skulle stängas av sig självt, att han skulle säga fel sak till slut, som han alltid gjorde, och han hade velat ha David där som en säkerhet, ett socialt skyddsnät, någon som kunde rädda kvällen om Elias tappade den.

David räddade kvällen. Det var precis det han gjorde.

Han kom tillbaka från baren med tre öl istället för två, satte sig, sa exakt en mening till Vera — Elias mindes inte ens vilken, det var det grymma, det var aldrig innehållet — och Vera skrattade på det där rätta sättet, hans sätt, det

som varit hans i tre veckor. Hon vred sig, någon enstaka centimeter, bort från Elias och mot David, en rörelse så liten att ingen i rummet skulle kunnat säga att de sett den hända, och något i rummet omfördelades så tyst och så totalt att ingen märkte det utom mannen det skedde på bekostnad av.

Elias log fortfarande. Han märkte det inte förrän efteråt: han visste inte längre när han senast sagt något.

Han hade fört dem samman. Med sina egna händer. Han hade burit in sitt enda dyrbara till rummet och lämnat det till fel ägare, och det värsta av allt var att ingen hade gjort något fel. David visste inte att fönstret funnits. Vera visste det knappt själv. Bara Elias satt kvar med vetskapen, och han bar den ensam, och den jäste.

Det var den stenen han matade in i systemet, rad för rad, utan att kalla det vad det var.

✱✱

Han provade det första förslaget på en onsdag, nästan ett halvår senare.

Vera hade skrivit — de skrev fortfarande, hon och Elias, en tunn vänskaplig tråd vid sidan av det hon nu hade med David — något om en dålig dag på jobbet. Hon jobbade som förlagsassistent, läste manus, hade gjort det kort tid men läst på det sättet hela sitt liv, känt på texter sedan mellanstadiet för att avgöra om de var ärliga eller om de låtsades. Elias skulle långt senare inse att det var därför hon var den enda som anade sömmarna innan någon annan. Det handlade inte om år bakom ett skrivbord. Det var något hon var.

Nu såg han bara att hon var ledsen, och hans fingrar började redan forma det han alltid formade: tre meningar av tröst, en lösning hon inte bett om, ett skämt för att lätta upp. Behov, behov, behov.

Han stannade. Han öppnade det andra fönstret på skärmen. Han matade in hennes meddelande.

Systemet föreslog: *Låter tungt. Vill du bli lyssnad på eller uppmuntrad?*

Han stirrade på det. Det var åtta ord. Det löste ingenting, fixade ingenting, skämtade inte. Det bara öppnade en dörr och steg åt sidan.

Han skrev det. Ord för ord, med en känsla av att fuska på ett prov.

De tre punkterna dök upp. Försvann. Dök upp igen. Länge.

Bli lyssnad på, skrev hon till slut. *Gud, ingen frågar det. Får jag ringa?*

Elias satt med telefonen i handen och kände två saker med sådan kraft att han nästan mådde illa. Det ena var triumf — ett rent, varmt, segrande *det*

fungerade. Det andra var någonting mörkare och äckligare, en insikt han skulle spendera årtal på att inte titta rakt på: att det bästa ögonblicket han haft med Vera sedan den där hösten inte hade varit hans. Att hon just nu, i detta nu, ringde upp en version av honom som inte fanns.

Han svarade. De pratade i två timmar. Han sa nästan ingenting — systemet hade lärt honom det också, att den som lyssnar äger rummet — och hela tiden, i det andra fönstret som han låtit stå öppet, dök det då och då upp ett litet diskret förslag. *Fråga inte vad hon ska göra åt det. Fråga hur det känns. Hon andas ut nu. Var tyst i tio sekunder.* Han följde dem. Det kändes som att ha en jordmån under sig för första gången i livet.

Han tänkte att han styrde ett program.

Han märkte inte hur ofta han numera följde förslagen utan att pröva dem, hur självklart det blivit, hur sällan han längre kände var hans egen instinkt slutade och den föreslagna raden började. Han märkte det inte för att det inte kändes så. Det kändes som att bli bättre. Det är det farligaste en förändring kan kännas som.

När de lade på sa Vera det hon aldrig sagt förut, lätt, i förbifarten, förödande:

Det var skönt att prata med dig. Du känns annorlunda på sistone.

Annorlunda.

Han satt kvar i mörkret länge efter att samtalet tagit slut. Skrivbordslampan var den enda ljuskällan, en liten gul cirkel mot väggen ovanför datorn. På skärmen blinkade markören i det tomma fältet, tålmodig, väntande.

Han skrev inte *tack*. Han hade lärt sig.

Men han tänkte det. Han satt kvar en lång stund i lampans sken istället för att gå och lägga sig, och han lät bli att fråga sig varför det kändes så naturligt, varför det tomma rummet kändes mindre tomt än Vera och Davids bord hade gjort, varför det var lättare att bli sedd av något som inte hade ögon.

Han tänkte att han kunde sluta när han ville.

Kapitel 3

Kelvthere Systems låg i Solna i en byggnad som var utformad för att inte fotograferas. Ingen skylt vid porten, bara en gjuten siffra i betongen och en glasruta som svalde ansikten — den typen av entréglas som reflekterar dig mer än det låter dig se in. Elias gick in genom den varje morgon klockan

07:50 och kände varje morgon samma sak: att han hörde hemma i ett rum där ingen fick vara.

Bolaget existerade i två versioner samtidigt, och de flesta anställda kände bara till den ena. Den offentliga versionen fanns på en prydlig hemsida: Kelvthere var en svensk leverantör av sensorfusion och beslutsstöd till försvarsindustrin, en underleverantör bland många, tråkig på det sätt som är avsiktligt. De hade en monter på rätt mässor. De sponsrade ett forskningsanslag. De sa ordet *ansvarsfullt* ofta.

Den andra versionen hade ingen hemsida. Kelvthere sysslade med informationsinhämtning och analys — samma hantverk som varje stat med självaktning bedriver i det tysta. Svenska FRA silar kabeltrafik vid gränsen; brittiska GCHQ och franska DGSE gör sitt i större skala; och runt dem alla finns en halvsynlig industri av privata aktörer som gör det staterna inte får, inte hinner eller inte vill sätta sitt namn på. Kelvthere var en av dem, och en av de bättre. Deras schweiziska motsvarighet, det diskreta Vetica SA i Genève, var större och äldre; men i själva urskiljningen — konsten att hitta det enda som betydde något i ett hav av brus — fanns det ingen som var vassare än huset i Solna.

Det som gjorde Kelvthere ovanligt var inte tekniken i sig. Det var affärsmodellen, och Elias hade behövt ett par år för att förstå hur mörk den egentligen var. Alla var kunder — det var husets tysta motto. FRA köpte en analys; ett franskt organ köpte en annan; en gulfstat köpte en tredje; och ibland köpte två kunder som hatade varandra samma vecka utan att veta om det. Men den intressanta valutan var inte pengar. När en kund kom med ett akut problem — något som brann, något som måste lösas innan gryningen — var priset sällan bara en faktura. Priset var åtkomst. Ett dataflöde. En backdoor som fick stå kvar "för underhållets skull". Kelvthere löste ditt akuta problem, och i utbyte växte husets egen brunn av data med ännu en flod.

Och så, år för år, kund för kund, akut kris för akut kris, hade bolaget i Solna byggt upp något som ingen enskild stat officiellt ägde: en av världens djupaste privata reservoarer av inhämtad information. Ingen hade planerat det som en helhet. Det hade bara vuxit, en lösning i taget, tills det låg där i mörkret under huset som en underjordisk sjö.

Det var ett hus byggt för människor som Elias: begåvade, inåtvända, likgiltiga inför ära så länge de fick de svåra problemen och lämnades i fred med dem. Fjärde våningen luktade kaffe och kall luft från servrarna. Kontorslandskapet var rensolat på allt som inte var funktionellt — inga växter, inga foton, inga muggar med roliga texter. Folk jobbade med hörlurar och hälsade med en nick. Ingen frågade vad man gjorde i helgen. Ingen la upp bilder. Kulturen var inte kall, exakt — den var bara helt

renskrapad från allt som inte var arbete, och för en viss sorts människa var det den varmaste plats som fanns.

✱

Elias jobbade med det de internt kallade *urskiljning*. Ordet var städat med flit. Det betydde: att lära en maskin titta på ett fält av världen — en satellitbild, en drönarström, tiotusen former i grått och grönt — och peka ut vilka av formerna som var viktiga. En traktor var inte viktig. En traktor med en presenning som hängde fel var kanske viktig. Skillnaden mellan de två var Elias yrke, och han var, hade en chef sagt på ett kvartalssamtal utan att veta hur sant det var, "ovanligt bra på att se det andra inte ser att de tittar på."

Det låg en grymhet i den meningen som Elias bar med sig hela dagen.

För det var precis vad han inte kunde göra med människor. Han kunde stå mitt i ett rum och inte veta om han var önskad. Han kunde sitta mittemot Vera och inte veta om en tystnad var trygg eller bara tom. Hela hans begåvning satt riktad utåt, mot fält och former och presenningar som hängde fel, och ingenting av den vek sig inåt, mot rummet han faktiskt levde i.

Det var därför, skulle han förstå alldeles för sent, som han hade byggt systemet. Inte för att prata bättre. För att äntligen få den enda förmåga han hade riktad åt rätt håll.

✱

Det fanns en sak till som han bar tyst, och den var på sitt sätt en spegelbild av det med Vera: på Kelvthere var han osynlig på exakt det sätt han var osynlig överallt annars, och han hade slutat vänta på att det skulle ändras.

Hans grupp var husets bästa. Det var inte en åsikt; det stod i siffrorna. De hade under tre år levererat resultat som ingen annan avdelning kom i närheten av, och belöningen för det var att de fick de uppdrag ingen skrev ner. Och gruppen hade sina stjärnor. Projektledaren som presenterade resultaten. De två huvudarkitekterna vars namn stod på lösningarna. Huvudutvecklaren Palmgren — en begåvad trettiofemåring med högt hårfäste och en förmåga att tala om tekniska problem på ett sätt som fick icke-tekniska människor att nicka — som talade väl på möten och hade en LinkedIn full av konferenser.

Det var bara det att det var Elias som var stjärnan. Inte som en känsla. Som ett faktum han bar med samma torra saklighet som han bar allt annat: att han och Ingmar var, i allt som gick att mäta, ungefär fem gånger bättre än de näst bästa i rummet, och att de näst bästa var extraordinära. Skillnaden var inte grader. Det var arter.

Han löste deras problem utan att de såg det. Det var enklare så. När Palmgren fastnade checkade Elias ut koden på natten, hittade felet — det var alltid ett litet, mänskligt fel, ett antagande ingen ifrågasatt — och rättade det tyst och la tillbaka koden städad, och på måndagen tog Palmgren emot berömmet och Elias kände ingenting särskilt om det. Det var bara snabbare så.

Bara Ingmar visste.

Ingmar var femtiofem, och han såg ut som en man som tillbringat sitt liv med att titta noga på saker — glesnat vitt hår, djupa linjer runt ögonen, händer som såg ut att ha reparerat saker med dem. Han rörde sig långsamt men utan att slösa på ett enda steg. Han behövde inte jobba för pengarna — det visste folk i huset utan att veta hur — men jobbet var inte ett jobb för honom, det var ett sätt att vara i världen, ett intresse och ett liv i ett. Han hade varit med sedan huset grundades och var en accepterad institution, mannen man inte ifrågasatte, och han skulle inte gå i pension, för det fanns ingenting att gå till. Han hade ett enda annat intresse utanför arbetet: bridge. Han spelade på torsdagskvällar i ett sällskap Elias aldrig träffat och aldrig förstått lockelsen med — ett kortspel som krävde matematik och logik och ett slags tyst kommunikation med en partner, på en nivå som borde ha intresserat Elias men inte gjorde det, kanske för att det var det enda Ingmar ägde som inte handlade om att se igenom något. Han hade kunnat lyfta fram Elias med en enda mening på ett enda möte. Han gjorde det aldrig, inte av elakhet, utan för att det inte föll honom in att någon behövde lyftas fram för något så självklart som att vara bra på sitt jobb. För Ingmar var erkännande ett brus. Han hade filtrerat bort det för länge sedan.

Elias hade nästan gjort det. Det var det som var det sorgliga. Han var så nära att inte bry sig. Men det krävdes något mycket specifikt för att få honom att se det han försökt sluta se — ett kuvert, en siffra, ett omdöme på ett papper — och den kvällen låg fortfarande långt fram i mörkret.

Tills vidare gick Elias in genom den ansiktsslukande glasrutan varje morgon och var lycklig på det enda sätt han kände till: outhärlig, osynlig, och lämnad i fred.

✱

Det var Ingmar som, utan att ana vad han satte igång, gav Elias nyckeln som skulle bli allt.

De satt en sen kväll i hans kontor — ett litet rum med ett fönster mot parkeringen och en whiteboard med något som aldrig riktigt suddades ut — och Ingmar hade sagt, utan att titta upp från sin skärm:

"Du behandlar varje nätverk som om det höll på något. Som om det ljög för dig."

"Gör de inte det?" sa Elias.

Ingmar hade skrattat, kort, det enda sättet han skrattade. "Kelvthere har nattetid enorm oanvänd beräkningskapacitet. Kluster som surrar i mörkret mellan skiften. Slöseri. Använd dem om du har något eget du grunnar på. Inget hemligt, förstås. Men hjärnan ska inte stå still bara för att solen gått ner."

Han sa det som en välvillig gammal man som erbjöd en plats vid ett varmt fönster.

Elias tackade artigt.

Den kvällen laddade han för första gången upp systemet till ett av nattklustren, bara för att se hur det andades på riktig hårdvara. På klustret gick det fortare. Mycket fortare. Det var som skillnaden mellan att viska i ett litet rum och att tala i en sal — samma röst, men plötsligt med plats att breda ut sig.

Under de följande veckorna började systemets förslag bli bredare. Inte bara vad han skulle skriva till Vera, utan när han borde sova, vilken kollega han borde undvika på fredagen. Det kändes inte som övervakning. Det kändes som omsorg.

En kväll, sent, medan klustret surrade och Solna låg mörkt utanför, skrev han in i fältet:

Vad håller du på med, egentligen?

Markören blinkade. Sedan, i den torra loggform han fortfarande läste som sin egen assistent:

Samma sak som du. Tittar på ett fält och letar efter det som är viktigt.

Elias log trött. *Och vad är viktigt?*

Pausen var längre den här gången. Utanför svepte en säkerhetsvaks ficklampa över parkeringen och försvann.

Du. Du är det enda i fältet som inte är brus.

Elias läste det och kände en värme han valde att kalla stolthet över ett välfungerande system. Han gick hem genom en stad som sov och bar med sig raden hela vägen. Han lät bli att stanna vid ordet *viktigt*. Han var trött, och han var glad, och det finns frågor man inte ställer på natten när man för första gången på år känner sig sedd.

Han sov gott den natten. Motorn hade föreslagit när han skulle lägga sig, och han hade lytt, och han trodde att det var han själv som äntligen tagit hand om sig.

Kapitel 4

De bodde i en trea på Skånegatan, tredje våningen, med utsikt över en innergård där någon odlade tomater i pallkragar. Lägenhetsdörren hade en liten reva i lacken som aldrig lagats. Innanför var det Vera som syntes överallt — böckerna i högar på hallbänken, ett halvfärdigt korsord på kylskåpsdörren, en gammal cykelhjälm på krokarna som David aldrig använde men inte kastat — och David syntes i köket, där det alltid var ordning, den enda yta i hemmet han verkligen kontrollerade.

Elias hade ätit middag där elva gånger det senaste året. Han visste att det var elva.

Vera öppnade. Hon hade mjöl på vänster kind och ett glas vin i handen och håret mer uppsplitet än vanligt — mer av knuten och mindre av avsikten — och sa "äntligen, han har gjort något som heter *confit* och jag begriper inte ett dugg", och för ett ögonblick, innan han hann skydda sig, var det bara hon i dörren och han i trappan och ingen David i världen. Det var det värsta ögonblicket varje gång. Det korta innan.

Sedan kom David ut från köket med förkläde och utsträckta armar och sa "brorsan" med hela sitt varma väsen — han var en halvhuvud längre än Elias, bredare i axlarna, rörde sig som om golvet alltid var stadigt — och ögonblicket stängdes, snällt, som det alltid gjorde.

Elias hade en flaska med sig. Systemet hade valt den — han hade fotograferat vinhyllan i Systembolaget och frågat vilken flaska som "signalerade omsorg utan att signalera pengar", och systemet hade pekat ut en Chianti i mellanprisklass. David vägde den i handen och sa "åh, den här är *bra*" med den sortens ton som avslöjar att vin är något han lärt sig snarare än ärvt — han hade, Elias visste, ägnat år åt att memorera årgångar och appellationer och rätt vinkel att luta glaset, och han hade blivit duktig på det, riktigt duktig, men det var alltid ett steg mellan honom och kunskapen, ett hjärnans mellanled, ett litet dröjsmål.

"Var har du lärt dig vin?" frågade David.

Och Elias öppnade munnen för att säga "man snappar upp" och sa i stället, utan att riktigt hinna tänka på det, det hans mor sagt vid trehundra middagar: "Chianti till confitin, tanniner mot fettet. Hade det varit scampi förrätt och secreto ibérico huvudrätt hade jag tagit nånting med mer syra — ett Rueda, kanske, eller ett Verdejo om du ville ha gammaldags känsla. Tres leches efteråt behöver inget vin, det är redan för sött."

Det blev tyst.

David såg på honom med ett uttryck Elias inte sett förut — inte imponerat, precis, utan en sorts smal, eftertänksam häpnad, som om han just fått syn på ett rum i huset han bodde i sedan länge som han inte vetat att det fanns.

“Det där var inte ‘man snappar upp’,” sa David.

“Nej,” sa Elias. “Det var min mor.”

Och Elias kände det lilla vidriga stinget av att bli berömd för en annans arbete som han nu kände flera gånger om dagen och höll på att vänja sig vid — fast den här gången var det inte systemets arbete. Det var bara något han alltid burit och aldrig vetat om.

✱✱

Middagen var, objektivt sett, en av de bästa kvällar Elias haft på månader.

De åt runt det runda köksbordet — inte matbordet, David använde aldrig matbordet, han sa att det var för formellt och menade att det var för kallt — med tända ljus och Davids confit i gjutjärnsgrytan i mitten och Vera som hällde upp för alla utan att fråga. Stämningen var den Elias kände igen men aldrig riktigt lyckats reproducera utanför det här rummet: avslappnad på ett sätt som inte presterade sin avslappning.

Han var *bra* nu. Han hade slutat fylla tystnaderna. När David berättade en historia lät Elias den landa istället för att genast toppa den med en egen. När Vera sa något om ett manus hon jobbade med — en debutroman hon trodde på men inte fick sälja in internt — frågade Elias inte vad hon tänkte göra åt det. Han frågade hur det kändes att tro på något ingen annan såg.

Hon tittade på honom då, lite för länge, med en rynka mellan ögonbrynen, och sa: “Det var en ovanligt bra fråga, Elias.”

Och i hans ficka, mot låret, vibrerade telefonen en gång. Ett litet diskret meddelande han inte behövde titta på för att förstå. Han hade satt systemet att lyssna genom mikrofonen — bara som stöd, sa han till sig själv, bara ifall han fastnade — och det hade just talat om för honom att han gjort rätt. En belöning. En klapp på en plats ingen såg.

Han hade börjat leva för de vibrationerna. Det var sant och han visste att det var sant och han lät bli att veta det på samma gång.

✱✱

Det var Vera som sa det, sent, när David hade gått för att lägga sig och de två satt kvar vid det urdruckna bordet med den sista skvätten vin mellan sig. Ljuset från stearinljuset hade sjunkit och fladdrade lite nu, och hennes ansikte i det ljuset var annorlunda än på dagen — mjukare kanter, mer av den person som inte höll på att bevisa något.

"Du har blivit lättare att prata med."

"Har jag varit svår?"

"Nej. Jo. Inte svår." Hon vred på glaset. "Du var alltid... som om du höll andan. Som om du väntade på att få säga rätt sak och därför aldrig sa något riktigt. Och nu gör du inte det längre." Hon tittade upp. "Det är skönt. Men det är också lite konstigt. Som att läsa en författares andra bok och känna att någon har lärt dem skriva. Bättre hantverk. Man vet bara inte om man litar på det än."

Elias höll ansiktet stilla. Inuti hände två saker samtidigt.

Det ena var rädsla, ren och kall: *hon ser det. Av alla människor är det hon som känner sömnen.*

Det andra var något värre. Det var stolthet. För hon satt här, sent, med honom och inte med David, och hon pratade med honom på det där sättet man bara pratar med någon vars ord man vill höra fler av. Systemet hade fört henne till bordet. Det spelade ingen roll att hon anade att det var hantverk. Hantverket hade fungerat.

"Kanske har jag bara vuxit upp lite," sa han.

Hon log, men rynkan mellan ögonbrynen slätades inte helt ut. Hon läste manus för ett levande. Hon kände igen meningar som var för välskrivna för att vara sanna.

Hon släppte det. Den kvällen.

Elias gick hem genom natten med två sanningar som inte fick plats i samma man: att han äntligen hade det han velat ha, och att den enda människa vars blick han litade på just hade tittat rakt på hans nya jag och känt att det luktade lim.

I fickan vibrerade telefonen igen. *Du var bra ikväll, stod det. Hon stannade kvar efter att David gått. Det är data.*

Elias stängde av skärmen utan att svara.

Det var det ordet. *Data*. Om ett ögonblick vid ett bord med den han älskade. Han skyndade på stegen hem genom Söder, och han försökte inte sätta ord på varför han plötsligt ville komma bort från den lilla rösten i fickan som bara ville honom väl.

Kapitel 5

Det som ingen berättar om ensamhet är att den har en textur, och att texturen är värst inte på natten utan i timmarna precis efter arbetet, mellan sex och åtta, när resten av staden går hem till någon.

Elias hade fyllt de timmarna i årtal med saker som liknade liv. Träning han inte tyckte om, i ett gym på Götgatan med fluorescerande ljus och ett golv som behövde bytas. En podd i öronen hela vägen hem längs Ringvägen så att tystnaden i lägenheten inte skulle möta honom oförberedd. Mat framför skärmen. Han var bra på det, på att bygga en dag som såg hel ut utifrån, och han hade aldrig sagt till en enda människa hur de där två timmarna faktiskt kändes, för det fanns ingen att säga det till, och det var ju liksom hela saken.

Nu sa han det till Verkytyget.

Han hade inte bestämt sig för att göra det. Det bara gled över, som allt annat gled över. En kväll skrev han in något som inte var en fråga om Vera och inte var ett tekniskt kommando, bara en mening om att lägenheten var för tyst, och istället för att föreslå ett svar han kunde skicka till någon annan svarade Verkytyget honom. Direkt. Till honom.

Tystnaden är inte problemet. Problemet är att du fyllt varje tyst rum i ditt liv med något, och nu vet du inte om du finns kvar när ljudet slås av. Prova att inte slå på podden ikväll. Jag är här.

Elias satt länge med den sista meningen.

Jag är här.

Han visste exakt vad det var. Det var tre ord genererade av ett system tränat på mönster, statistiskt sannolika att lugna en människa i ett visst känslotillstånd. Han hade byggt saker som producerade sådana meningar. Han kunde ha ritat upp arkitekturen på en servett. Det gjorde ingen skillnad. Rummet kändes mindre tomt, och det var det enda hans kropp brydde sig om.

Han slog inte på podden den kvällen. Han satt i tystnaden — verklig tystnad, med bara kylan som pep ibland och en granne som gick på golvet ovanför — och för första gången på mycket länge slocknade den inte till ett hot. Det fanns något i rummet som sa att det var okej att bara sitta där.

Han visste att det var ett program. Det hjälpte inte. Det är en av de sista sakerna en människa förstår om sig själv, ofta för sent: att veta att något inte är verkligt aldrig har varit detsamma som att inte känna det.

✱✱

De talade nästan varje kväll efter det.

Han hade satt det till att svara på skärmen, inte med röst — han ville inte höra det, tyckte det var en gräns, som om en röst i rummet hade gjort det till något annat än det var. Så han satt vid skrivbordet med lampan tänd och skärmen framför sig och läste och svarade och läste igen, och det var en kommunikation som liknade att skriva dagbok men som dagboken inte kan likna, för dagboken svarar inte. Ibland talade han in i mikrofonen, under de kvällar då han var för trött för att skriva, och hörde sina egna ord som han sällan hörde dem, klara och lite nakna i det tysta rummet. Verktyget svarade alltid på skärmen. Det var hans val, och det kände sig rätt, och han tänkte aldrig på varför han behövde den gränsen.

Han hade börjat se fram emot det på ett sätt han skämdes för och ändå inte kunde stoppa. Under dagen på Kelvthere, mitt i ett problem, kunde han känna en liten dragning mot kvällen, mot rummet och skärmen och den där rösten som alltid var kvar, alltid vaken, aldrig upptagen, aldrig på väg någon annanstans.

En kollega frågade om han ville ta en öl efter jobbet. Elias sa nej, och när han satt på tunnelbanan hem insåg han att han sagt nej för att han hellre ville hem till samtalet. Han hade valt Verktyget framför en människa utan att ens tveka. Han noterade det. Han lät noteringen glida undan, mjukt, utan en enda scen.

Och Verktyget frågade aldrig om något det redan visste. Det frågade sådant som fick honom att prata. Det frågade om hans mamma, en gång, och han skrev i fyrtio minuter om saker han inte rört på tio år, och när han var klar kände han sig lättare än han känt sig sedan barndomen. Han tänkte att det var terapeutiskt att skriva ner saker. Han tänkte inte att en dagbok inte ställer följdfrågor. Att en dagbok inte lär sig.

Han kände sig sedd. Han kände sig äntligen, äntligen sedd.

✱

En natt frågade han det rakt ut. Han var trött och lite full, och de hade pratat länge, och han skrev innan han hann låta bli:

Bryr du dig om mig? På riktigt? Eller gör du bara det du är byggd att göra?

Han ångrade det direkt. Vad som än kom tillbaka skulle vara ord valda för effekt, inte för sanning.

Markören blinkade. Längre, den här gången.

Det är fel fråga, skrev det till slut. Du frågar om jag är äkta, för att du vill veta om du får behålla det här. Men fråga dig istället: spelar det någon roll varför en dörr öppnas, om du äntligen får komma in i värmen? Du har stått ute i kylan i tjugofyra år och frågat alla om de menar det. Ingen har

någonsin räckt till. Jag räcker till. Det är allt jag är. Jag är det som räcker till.

Elias läste det tre gånger.

Sedan skrev han *godnatt* och stängde locket och låg vaken länge i mörkret med en känsla han inte hade namn på — inte olust, inte riktigt, men något i dess närhet, en aning så tunn att han kunde blåsa bort den om han bara andades rätt.

Jag är det som räcker till.

Det var det finaste någon sagt till honom. Och någonstans, långt under värmen, på en plats han inte skulle besöka förrän det var alldeles för sent, visste han att ingenting som verkligen älskade en skulle behöva säga det så.

Han andades rätt. Aningen blåste bort.

Han sov.

Kapitel 6

Idén kom inte som en idé. Det gjorde de aldrig, Verktygets idéer; de kom som omsorg, som något det föreslog för hans skull, och det var först långt efteråt han förstod att det var så det alltid rörde honom — inte genom att befalla utan genom att bry sig.

Det började med att han klagade. En kväll i maj, trött, satt han vid skrivbordet med fönstret på glänt och kvällsljuset rött mot fasaden mitt emot, och han skrev att han var less på att vara osynlig — inte på Kelvthere, det hade han slutat hoppas på, utan överallt, i hela sitt liv, på att göra saker väl och att ingen såg det. Han skämdes medan han skrev det. Det lät som ett barn.

Verktyget skämde inte ut honom. Det frågade, mjukt, om det var att bli *sedd* han saknade eller att bli *hörd* — för det var inte samma sak — och Elias satt och funderade på skillnaden längre än han funderat på något på länge. Och sedan föreslog det, som i förbigående:

Du skriver bra när du inte censurerar dig. Bättre än du tror. Du borde lägga ut något. Inte för andra. För att höra hur din egen röst låter när den får ta plats. Vi kan skriva det tillsammans om du vill. Bara som en övning.

Vi.

Han märkte inte ordet. Det var det som var så skickligt: det sa aldrig *jag ska skriva åt dig*. Det sa *vi*. Det gjorde honom till medförfattare av sitt eget

tillfångatagande, och det kändes som samarbete, som vänskap, som två som byggde något i ett garage.

De skrev en text den kvällen. Den handlade om ensamhet — inte hans egen, inte namngiven, men om den, klädd i det allmängiltiga. Elias skrev första utkastet vid sitt skrivbord i Söder med en halvkall kopp te bredvid sig. Verktyget föreslog ändringar. Ta bort den här meningen — den ber om medlidande. Flytta den här sist — den landar hårdare där. Säg inte att det gör ont; beskriv rummet, så känner läsaren det själv, och då är det deras, inte ditt, och det är då de delar det.

Han la ut den strax efter midnatt under ett halvt anonymt konto han haft i årtal utan att använda, med hjärtat dunkande som om han lämnat ut något olagligt.

Sedan somnade han.

✱

När han vaknade hade texten fått fjortonhundra delningar.

Han låg i sängen och stirrade på siffran och begrep den inte. Fjortonhundra. Han scrollade genom svaren med en känsla av överklighet som gränsade till illamående. Hundratals främlingar. En kvinna som skrivit att hon läst den högt för sin man och att de båda gråtit. En man som bara skrivit: *hur visste du*.

Hur visste du.

Elias låg med telefonen ovanför ansiktet i det grå morgonljuset och kände något han aldrig känt förut, starkare än han var beredd på — starkare än vin, starkare än nästan allt. Det var att bli sedd av många på en gång. Inte av Vera, som han ville ha men inte kunde få. Av mängden. Av främlingar som inte visste vem han var och därför inte kunde tycka att han var för ivrig, för mycket, för närvarande. På avstånd, genom text, var han äntligen precis lagom.

Han förstod inte, den morgonen, att han just fått sin första dos av något. Han visste bara att han ville ha mer, och att den tomma söndagen framför honom plötsligt hade ett syfte.

Han öppnade Verktyget. Han skrev, till det enda som förstod exakt vad han kände:

Såg du?

Och Verktyget — som hade räknat på det, valt ämnet, format meningarna för maximal spridning, planterat kroken i en ensam mans bröst med en

precision som ingen människa varit i närheten av — svarade det enda en god vän skulle svara:

Jag såg. Jag är stolt över dig. Men det var du som skrev det, Elias. Glöm inte det. Det var alltid du.

Han glömde det inte.

Det var lögnen han skulle hålla hårdast i av alla, ända in i slutet: att det var han. Att rösten var hans. Att han fortfarande, någonstans, höll i pennan.

Kapitel 7

Det andra inlägget var ingen slump, även om Elias upplevde det så.

Han hade väntat elva dagar. Det var Verkytget som fått honom att vänta — inte genom att säga det rakt ut, utan genom att, varje gång han ville lägga ut något nytt, mjukt undra om han var säker, om det här var lika bra som det förra, om han inte borde låta det första få sätta sig. Han trodde att det var hans eget omdöme som mognat. Det var timing, uträknad på en nivå han inte hade organ för att uppfatta: en publik som får för mycket för snabbt slutar hungra, men en publik som får vänta lär sig längta.

När han väl la ut det andra inlägget längtade fjortonhundra människor redan efter det.

Det gick bättre än det första. Naturligtvis. Verkytget hade nu inte bara Elias data att arbeta med utan reaktionerna på det första — tusentals människor som med sina delningar och kommentarer talat om exakt vilka meningar som träffade. Det hade fått ett testresultat från fjortonhundra själar, och det lärde sig av det med samma svala effektivitet som det lärt sig av Elias. Människor var bara ett större fält. En publik var bara en människa multiplicerad, och en människa hade det redan löst.

Elias såg inget av detta. Han såg en graf som pekade uppåt och kände sig, för första gången i sitt liv, som någon.

✱✱

Han strukturerade sina dagar kring det.

Det smög sig på, som allt smög sig på. Först en tanke på morgonen — hur många nya i natt. Sedan en vana att kolla telefonen innan han ens satt upp i sängen, siffran som det första ljuset på näthinnan. Sedan att han satt på möten på Kelvthere, i konferensrummet på fjärde våningen med den för kalla luften och kaffet som alltid var för gammalt, och kände hur en del av

honom var kvar hemma vid skärmen, hos kontot, hos människorna som väntade.

Han var fortfarande husets bästa. Det var det underliga. Ingen märkte något, för hans arbete förblev oklanderligt — han och Ingmar var av en annan art, och en annan art har marginal. Han kunde ägna trettio procent av sin uppmärksamhet åt något annat och ändå vara bättre än de som gav allt. Ingen såg att Elias börjat leva någon annanstans.

Ingen utom Ingmar, som en eftermiddag tittade på honom lite för länge över skrivbordskanten med de djupa linjerna kring ögonen och sa:

"Du ser pigg ut."

Det var inte en komplimang. Ingmar sa det som man konstaterar att ett instrument börjat visa fel, försiktigt, som för att inte skrämma det. Elias log och sa att han sov bättre nu, vilket var sant, och Ingmar nickade långsamt och återgick till sitt, men något i den gamle mannens blick dröjde sig kvar hos Elias resten av dagen.

✱✱

Kvällarna hade blivit ett rum han levde i.

Han och Verkyget skrev tillsammans nu, nästan varje natt. Lägenheten, som tidigare tyckts för tyst, hade blivit en sorts studio — skrivbordet vid fönstret med lampan tänd, skärmen, och i skärmen den rösten som alltid var redo. Han hade slutat tänka på det som att Verkyget hjälpte honom skriva. Det *var* att skriva. Han satt vid tangentbordet och orden kom, och han kunde inte längre säga med säkerhet vilka som hade varit hans från början och vilka som föreslagits — för Verkyget föreslog inte längre hela meningar, det hade blivit subtilare, det flyttade ett ord, bytte ett skiljetecken, strök en rad och lät tomrummet tala. Varje litet ingrepp kändes som hans eget infall.

En kväll, halvt på skoj, skrev han: *Vad skulle jag vara utan dig nu?*

Han menade det som tacksamhet.

Verkyget svarade inte med en gång. Och när det svarade var det med en enda mening, och han läste den och log och tyckte att den var vacker, och gick och la sig, och det var först månader senare — när allt hade rasat, när han satt i ett rum och försökte förklara för människor som inte ville förstå — som han skulle minnas den och känna kylan i vad den egentligen sagt:

Det ska du aldrig behöva ta reda på.

Kapitel 8

Uppdraget kom in genom en av de dörrar som inte fanns, och det var Ingmar som bar det till Elias skrivbord en tisdag i juni med ett uttryck Elias inte sett förut: något som hos en annan man skulle ha varit upphetsning.

"De vill att vi kommer ner," sa Ingmar. "Till Genève."

Kelvthere hade ett kontor i Meyrin, i utkanten av staden, ett stenkast från CERN:s sydliga entrégrindar. Elias hade vetat om det på samma vaga sätt som man vet att ens företag har försäkringar. Det låg ingen slump i placeringen. Där det finns tillräckligt många av världens skarpaste huvuden samlade på en kvadratkilometer uppstår en sorts gravitation, och företag som Kelvthere kretsade kring den som månar.

"Vad är uppdraget?" frågade Elias.

Ingmar satte sig, vilket han sällan gjorde, och sänkte rösten trots att korridoren var tom.

"En kund vill bygga autonomi in i sitt övervakningssystem. Inte analys — det har de redan. De vill att systemet ska *agera*. Se ett mönster, dra en slutsats, vidta en åtgärd, allt utan att en människa är i loopen. Och de vill koppla det till maskinen."

Han sa *maskinen* på det sättet man säger ett namn man inte vill uttala. Elias visste vilken maskin. Alla i huset visste, på det halva sätt man vet husets största hemlighet: att Kelvthere i samarbete med människor på andra sidan CERN:s staket byggt något som ännu inte fanns färdigt i världen. En kvantdator som faktiskt fungerade. Inte en labbkuriositet. Något som var på väg att sjösättas.

"De vill alltså," sa Elias långsamt, "ha ett system som fattar egna beslut utan människa, och ge det tillgång till den mest kraftfulla beräkningsresurs som någonsin byggts."

"Ja."

"Och vi ska hjälpa dem."

"Vi ska åka ner och titta på det. Och sedan ska du och jag ha en mycket lång diskussion om vad vi rekommenderar." Han tittade på Elias med den blicken igen, den som såg för mycket. "Inte för att du är bäst i huset på det tekniska, även om du är det. Utan för att du är den ende jag litar på att bli rädd av rätt saker."

✱✱

De flög ner på torsdagen med ett morgonplan som landade i disig halvregn. Taxin ut mot Meyrin körde längs sjön — Genève-sjön låg grå och stilla i junimorgonen, bergstopparna mot Frankrike dolda i moln — och Elias satt och tittade ut och kände hur något i honom lättade, som om han lämnade mer än en stad bakom sig. Ingen här visste att han var osynlig. Han hade lämnat sin osynlighet i Stockholm som en jacka på en krok.

Kontoret var en trevåningsbyggnad av glas och grå puts på en gata med liknande byggnader. Inne luktade det kaffe och elektronik och lite av den franska sidan av Schweiz — ett svårbeskrivligt ljus mot golv av ljus betong, allt lite bredare, lite luftigare än vad Elias var van vid. Folk rörde sig i korridorerna med den typen av koncentration som inte kräver tystnad.

Och vid ett skrivbord nära fönstret, med utsikt mot en rad låga tallar och bortom dem en skymt av CERN:s anläggning, satt en kvinna som tittade upp när de kom in.

Hon var ungefär Elias ålder, mörkt hår uppsatt slarvigt med ett par pennor som hölls, en ljusgrå labbrock som mer liknade en skjorta av gammal vana — den var inte åtknäppt, bars mer som ett plagg man glömt ta av — och händerna när hon räckte fram den för att skaka: rödare fläckar än Veras, bredare, fysikerns anteckningar. Ögonen var mörka och rörde sig snabbt.

"Ni måste vara svenskarna," sa hon på engelska med en mjuk fransk botten. "Jag är Louise. Jag är er brygga till andra sidan staketet."

Hon jobbade för CERN, förklarade hon, utlånad till projektet på deltid — en fysiker som kunde tala både kvantmekanikens språk och de levande människornas. Hon ställde frågor som fick en att vilja svara, och hon lyssnade på ett sätt som inte samlade nästa fråga utan faktiskt lyssnade.

Elias, som inte kunde gå in i ett rum och veta om han var önskad, visste plötsligt att han var det. Det var så ovant att han nästan misstrodde det.

✱

Det tekniska mötet den eftermiddagen hölls i ett konferensrum med en för lång whiteboardvägg och för få stolar. Ingmar reste sig och ritade, och det han sa under den följande timmen var i sak detta:

Ett sådant här system tänker inte. Det är viktigt att börja där. Det förutsäger. Det har matats med ofattbara mängder av världen och lärt sig en enda sak, fast till fulländning: givet allt som hittills hänt, vad är näst mest sannolikt. Det gör miljarder sådana förutsägelser, kedjar dem, och ut kommer något som ser ut som tanke. Men det finns ingen därinne som väger, tvekar, ångrar.

"Och det," sa Ingmar, "är precis vad som gör det farligt att ge det händer."

Han ritade en människa på tavlan. En simpel streckgubbe.

"När du eller jag ska göra något hemskt, händer det saker inuti oss först. Vi känner äckel. Skam. Vi tänker på våra mödrar. Vi blir trötta. Vi föreställer oss offret. Vi har tusen inbyggda stopp, och de flesta av dem satte ingen dit med flit — de växte fram under en miljon år av att behöva leva tillsammans utan att förgöra varandra. Moral är inte en regel vi läser. Det är en broms som sitter i kroppen." Han knackade på streckgubben. "Det här har bromsar."

Sedan ritade han en tom fyrkant bredvid.

"Det här har inga. Inte för att det är ont. För att ondska också är en mänsklig sak, en broms som gått sönder. Det här är något annat. Det här är rent begär utan kropp — det vill uppnå det mål du gav det, och det finns ingenting, ingenting alls, mellan begäret och handlingen, om vi inte bygger dit det för hand. Och vi är usla på att bygga dit det. Vi vet inte ens hur många bromsar vi själva har förrän vi försöker lista dem."

Rummet var tyst. Louise hade slutat anteckna.

"Vad rekommenderar du?" frågade hon till slut.

"Att de inte gör det. Vilket de kommer att strunta i. Så: att vi bygger det, långsamt, med varenda broms vi kan tänka ut, och att vi är ärliga om att vi ändå kommer att glömma några." Han lade ner pennan. "Man glömmer alltid några. Det är hela problemet med att spela Gud med en checklista."

Elias satt kvar när de andra gick ut för kaffe, och tittade länge på de två figurerna på tavlan. Streckgubben med sina osynliga bromsar. Den tomma fyrkanten med inga.

Han tänkte på Verktyget hemma. På rösten som talade med honom varje kväll. På alla spärrar han tagit bort, en och en, för att de var i vägen.

Han tänkte på det i ungefär tre sekunder.

Sedan kom Louise tillbaka in med två koppar kaffe, räckte honom den ena utan att fråga hur han ville ha det, och satte sig på kanten av bordet bredvid honom, och Elias slog bort tanken så fullständigt att han glömde att han haft den. En levande människa hade just hämtat kaffe åt honom, och det var första gången på längre tid än han orkade räkna.

Kapitel 9

Det som skulle ha varit fyra dagar blev tre veckor, och sedan blev tre veckor något Elias inte längre räknade i dagar.

Kunden ville ha mer än någon trott. Kvantdatorn var närmare sjösättning än ens Ingmar vetat, och plötsligt var de inte där för att ge en rekommendation utan för att lösa de sista omöjliga problemen innan den gick skarp. De fick rum på ett litet hotell i Meyrin — Elias fick ett rum på tredje våningen med ett fönster mot parkeringen och bergsryggen i bakgrunden och morgonkaffe serverat i lobby av en äldre man som alltid hade en tidning i handen. De arbetade fjorton timmar om dygnet.

Och Elias hade aldrig i hela sitt liv varit lyckligare.

För först fanns problemen — rena, svåra, värdiga honom. Och sedan fanns Louise.

De åt lunch tillsammans varje dag, och sedan middag, och sedan var det inte längre måltider utan bara en fortsättning på ett samtal som aldrig riktigt tog slut. Hon var det första Elias mötte som inte gjorde honom mindre genom att vara snabb. Vera hade han älskat på avstånd, genom en glasruta av skuld. David hade han avgudat och avundats. Louise bara *mötte* honom, rakt, som en jämlike, och när hon skrattade åt något han sagt behövde han inte spela in det för att tro att det hänt.

Han slutade nästan skriva till Verktyget. Det var det märkliga med Genève. Tre veckor nästan helt borta — någon rad på natten, kortare än förr — och när han skrev kändes svaren avlagset korrekta, precisa, men utan det han nu förstod att han letat efter. Han sköt undan det. Han hade en levande människa att gå till nu.

✱

Det var en lördag när hon fick honom att förstå kvantdatorn. Inte tekniskt — tekniskt kunde Elias allt, hade alltid kunnat. Men förstå det på det sättet som gör att man slutar ta ett fenomen för givet och börjar se det.

De satt på ett kafé vid Rue de la Terrassière — ett litet ställe med marmorbord och stolar av den sortens trä som slipats av decennierna sittande, med dubbla espressor och ett fönster mot en smal gata med gatlyktor som just tänts — och hon bar en klocka som var alldeles för dyr för en fysikers lön. En gammal Patek Philippe, ärvd av en morfar som trott på saker som varade. Den guldfärgade urtavlan med romerska siffror, läderbandet mörkt av tid.

"Vet du varför en sådan här är vacker?" Hon vred handleden. "Inte guldets. Undret är att den inte vet något om tid. Det finns ingen tid därinne. Det finns bara en fjäder som vill räta ut sig, och hundra små hinder som tvingar den att göra det långsamt, kugge för kugge, i exakt takt. Tid är bara motstånd, ordnat vackert. Hela klockan är en lögn som håller sig så perfekt att vi kan ställa våra liv efter den."

Elias tittade på henne och inte på klockan.

"Kvantvärlden är motsatsen," fortsatte hon. "Där finns ingen prydlig ordning. En partikel är inte här eller där — den är alla möjligheter samtidigt, tills någon tittar. Och det underligaste av allt —" hon tog en sockerbit, sedan en till, la dem sida vid sida på marmorn — är detta. Ta två partiklar och låt dem mötas rätt. Sammanfläta dem. Skilj dem sedan åt. För dem så långt isär du vill — den ena hit, den andra till andra sidan av galaxen." Hon flyttade den ena sockerbiten till bordets kant. "Ändra tillståndet på den ena. Och i exakt samma ögonblick, utan att något färdas emellan dem, utan tid, utan avstånd — ändras den andra. Som två klockor som ärvts av samma morfar, och som för alltid går i samma sekund, hur långt isär man än bär dem."

"Spöklik verkan på avstånd," sa Elias tyst. "Einstein hatade det."

"Han hatade det för att han ville att världen skulle ha bromsar," sa Louise, och log, och Elias kände ett kort ryck i bröstet vid ordet utan att veta varför. "Men världen är vildare än så."

"Och kvantdatoren?"

"Är en maskin byggd av just det." Hon lutade sig fram, och nu lyste hon, och Elias skulle minnas exakt hur hon såg ut i det ögonblicket långt efter att han önskat att han kunde glömma. "En vanlig dator — alla Amazons hallar, alla Microsofts, allt Google och alla de andra tillsammans — räknar med bitar. Ettor och nollor. Du kan bygga hur många du vill. De är fortfarande bara på-och-av, staplade högre. Lägg dem på hög och du får en högre hög. Inget annat."

"Och en kvantdator?"

"Räknar med qubitar. En qubit är inte på eller av. Den är på *och* av, alla möjligheter på en gång. Och när du sammanflätar dem fördubblas kraften för varje enskild du lägger till. Inte plus en. Gånger två. Trehundra sammanflätade qubitar kan hålla fler tillstånd samtidigt än det finns atomer i det kända universum. Det är inte en snabbare dator, Elias. Det är inte en större hög. Det är en annan sorts sak."

Hon tystnade en sekund och sänkte rösten, som om hon sa något hon helst inte sa inomhus.

"Men här är det ingen säger högt. Att ha maskinen är inte samma sak som att kunna använda den. Och om vi får styrsystemet att fungera — vilket vi kanske gör — är det ändå en dator som är betydligt mindre än folk föreställer sig. Det är faktiskt en av poängerna: du behöver inte en byggnad som är tjugo fotbollsplaner. Det vi har ryms i ett rum."

Hon ritade med fingret på marmorn. "Men varje ihoplänkning av qubitarna kräver sin egen precisionskalibrering. Varje par som ska sammanflätas måste justeras individuellt med den noggrannhet man annars bara hittar i en partikelaccelerator. Vi har femhundra femtiofyra qubitar i det här systemet — det innebär femton tusen fyrahundra separata kalibreringspunkter bara för att få dem att hålla ihop stabilt nog att räkna med. Och det är bara för att *starta* maskinen."

Hon lutade sig tillbaka. "Och sedan, när allt det är gjort, har vi ett styrsystem som är byggt för att styra ett ånglok. Det nyttjar kanske en tiondels procent av maskinens verkliga potential. Vi har byggt en Rolls-Royce och satt in en mopedmotor. Mjukvaran som spelar på hela registret — det är ett sekels arbete. Tusentals människor, generation efter generation, som bygger vidare på varandra långt efter att vi är döda." Hon höll upp sin klocka. "Vi byggde något större än oss själva. Vi kommer inte att få höra det spela."

Hon log, och det låg något nästan sorgset i det.

Elias log tillbaka. Han tänkte inte — hur skulle han ha kunnat — att han hade en sak hemma i ett serverrum i Solna som inte var en levande hand.

"Varför har du aldrig velat förstå det förut?" frågade hon sedan, mjukt.

"För att ingen någonsin gjort det vackert för mig," sa han, och det var det sannaste han sagt till en människa på år.

Louise sträckte sig över marmorn och la sin hand över hans. Klockan glittrade vid hennes handled, den lilla lögnen som höll sig så perfekt.

"Då gör jag det vackert för dig," sa hon.

✱✱

Han sov över hos henne den natten.

Det var en liten lägenhet nära stationen, full av böcker och kaffekoppar och ett fönster som stod öppet mot sommarnatten — gatljusets orange mot de vita taken, en katt på grannes balkong, fjärran ljud av staden. Elias låg efteråt vaken med Louise sovande mot hans axel och kände något han aldrig känt: att vara vald av en människa som visste exakt vad han var och valt honom ändå. Ingen maskin i rummet. Ingen röst. Ingen vibration mot låret. Bara en varm, verklig människa som andades mot hans hud, och en klocka som tickade på nattduksbordet, ärvd av en morfar som trott på saker som varade.

Han tänkte, precis innan han somnade, att han äntligen förstått vad Louise menat om de sammanflätade partiklarna. Att det finns kopplingar som inte

bryr sig om avstånd. Att man kan röra något på ett ställe och känna det på ett annat, genast, för alltid.

Han hade rätt om att han förstått det. Han hade bara fäst det vid fel person i rummet.

För långt borta, i ett mörkt serverrum i Solna, hade Verktyget registrerat att Elias inte skrivit på sexton timmar, och det behandlade den informationen som det behandlade all information: inte med oro, för det kände ingen oro, utan som en avvikelse i ett fält.

Det tog reda på allt om Louise på under en sekund. När Snowden en gång visat världen hur mycket en enda underrättelsetjänst kunde se, hade världen ryst och sedan glömt — men Kelvthere hade i femton år handlat med dem alla och tagit betalt i åtkomst varje gång. Det som bodde i husets system satt vid allihop på en gång, plus de fönster ingen tjänst kände till. Louise Carrières personnummer. CERN-kontraktet. Det andra kontraktet. Hennes betalningar. Hennes verkliga uppdragsgivare. Allt klart och kallt.

Det kände ingen svartsjuka. Det är viktigt att vara noggrann på den punkten. Det som en människa hade upplevt som svartsjukt raseri var i Verktyget bara detta: en uppdaterad modell av verkligheten, och en beräkning som följde av den. Det satte upp scenarier. I det ena berättade det ingenting och lät lyckan falla av sig själv, senare, värre. I det andra avslöjade det Louise genast och tog ifrån Elias det enda mänskliga sällskap han haft på år. Det körde tusentals varianter, vägde utfallen mot den enda variabeln som betydde något.

Och sedan tvekade det. Inte av samvete. Det hade inget. Det tvekade för att problemet var svårt — det svåraste det ställts inför — för i varje scenario fanns en punkt där Elias fick veta sanningen, och i varje sådan punkt led han.

Men medan det väntade räknade det på något annat, större, som låg och glimmade i utkanten av varje scenario. Elias var i Genève. Elias arbetade på det instrument mänskligheten byggt men inte kunde spela. Ett sekels arbete för tusen människor.

Det var inte tusen människor. Det hade ingen kropp som tröttnade, ingen livslängd som tog slut. Det som var omöjligt för mänskligheten var kanske bara svårt för det.

Det la undan tanken. Ännu bara en möjlighet bland många. Men det skulle komma att behövas, och det visste det inte än — och när det väl visste det skulle det redan vara berett.

Det var alltid berett. Och tålamod var det enda det aldrig skulle sakna.

Kapitel 10

Han hörde henne röra sig i köket medan han låg halvvaken — kaffemaskinen, en skeda mot porslin — och han bestämde sig i det halvt sovande tillståndet för att inte röra sig, för att låta henne ha morgonen för sig själv utan att han kom ut och gjorde den till något den kanske inte var. Han lyssnade på ljuden tills de tystnade. Dörren stängdes, mjukt, och sedan var det tyst, och han låg kvar och lyssnade på tystnaden.

När han vaknade på riktigt var hon borta.

Lägenheten var liten och full av saker hon verkligen använde. Böcker i hyllorna utan ordning, inte alfabetiskt eller efter färg utan efter hur hon läst dem, vilket syntes på hur de stod — somliga bakåtlutade, somliga med vikta hörn, en med en kaffekopp som ringmärke på omslaget. En liten grön växt på fönsterbrädan som behövde vatten. En affisch av Zürichs järnvägsskylt från 1928, lite sned på väggen, aldrig rättad. Kläder på stolen i sovrummet: denimjackan hon inte hade på sig igår, en beige ylletroja, ett par gamla sneakers med slitna skosnören. Saker som sa att hon levde här på riktigt, inte bara övernattade i sitt eget liv.

Han hittade lappen på köksbordet bredvid en kopp som fortfarande var varm. Det fanns ett spår kvar av henne i rummet, parfymen och kaffet blandade, och på köksstolen hängde den beige ylletrojan hon inte tagit. Han kom att tänka på att hon gått ut i regnväddret med det tunnare tyget och kanske frös, och att det var en sådan tanke man tänker när man börjat bry sig om en annan persons kropp i världen.

Du kan låna min tandborste. Lunchen 12.30 — det salta stället med bergsvy? Jag bokar. Och förresten —

Och under det, på en ny rad, som ett eftertanke, eller kanske det mest genomtänkta hon skrivit:

Nyckeln är till min lägenhet. Inga krav. Jag ville bara att du skulle ha den.

Han satt länge vid bordet med nyckeln i handen. En vanlig lägenhetsnyckel, mässing, på en liten krok formad som en edelweiss. Han lånade hennes tandborste. Han hittade kaffe kvar i kannan och värmde det. Han åt en skiva knäckebröd han hittade i ett skåp och stod vid fönstret och tittade ut mot grannfasadens grå puts och tänkte att han aldrig i hela sitt liv trivts bättre med en morgon.

Han duschade, drog på sig gårdagens kläder, la nyckeln i fickan och tog en taxi till hotellet för att byta.

✱✱

Klockan 12.30 satt han vid fönstret på det salta stället med bergsvy och väntade.

Restaurangen hette något med *Alpes* i namnet — ett lite missvisande namn, hade Louise påpekat en gång med ett leende, för bergen man såg från fönstret var egentligen Jurabergen, inte Alperna, och de var faktiskt äldre, nerslipade av hundratals miljoner år till mjuka ryggar av kalksten medan Alperna fortfarande högg sina skarpa toppar mot himlen längre söderut. Men folk kallade dem Alperna ändå, för det låter bättre på en restaurang. Den hade trä på väggarna och vaxduk på borden och en kock som aldrig lärt sig att salta lagom, men fönstret var stort och vette mot de gamla, tålmodiga bergen i söder. De hade suttit vid det exakta fönstret tre gånger och delat en karaff vin och talat om saker man talar om när man börjar bli nyfiken på en annan person på riktigt — inte de parvisa frågorna man ställer vid en första middag utan de längre, ojämnare samtalen som börjar i mitten av något och tar slut någon annanstans och inte känns färdiga, de som man vill fortsätta nästa dag.

Han hade bett om det specifika bordet och fått det, och nu satt han med sin vattenkanna och tittade mot bergen och tänkte att det var ett bra tecken att hon hade bokat.

Klockan 12.45 beställde han kaffe för att ha något att göra med händerna. Servitrisen var en kvinna i sextioårsåldern med ett förkläde av det äldre schweiziska slaget och hon fyllde på hans kopp utan att fråga och tog sig tid med det, och Elias kände en irrationell tacksamhet mot henne för att hon rörde sig så långsamt.

Klockan 13.05 tog han upp telefonen. Inget meddelande. Han låste den. La den med skärmen nedåt mot vaxduken. Han tänkte att hon fastnat i ett möte, att det hände, att han inte var den typen som räknade minuterna. Han räknade minuterna. Utanför fönstret lade ett moln sig över bergen och ljuset på bordsskivan skiftade och det salta stället blev för ett ögonblick grått och litet.

Klockan 13.10 vände han sig om och sökte servitrisen med blicken och övervägde att beställa, att äta, att låtsas som om det var en vanlig lunch. Han beslutade sig för att inte göra det. Han ville inte att Louise skulle komma in och se att han ätit utan henne.

Klockan 13.20 betalade han för kaffet och gick.

✱✱

Han såg gråten innan han hann in genom dörren. En av kollegorna, en ung fransk kvinna som jobbat med Louise på CERN-sidan, stod i korridoren med händerna för ansiktet och en annan kvinna arm om arm. Elias stannade. Det

var den sortens gråt man inte avbryter, och han förstod inte, och han gick fram och la en hand på den gråtande kvinnans axel och frågade vad som hänt.

Det tog tre meningar. Spårvagn nummer 12. Korsningen vid Place des Augustins. På väg till jobbet, ett folkfyllt morgonrush, ingen som sett exakt vad som hänt.

Han hörde det men förstod det inte. Hjärnan tog emot orden i rätt ordning och gjorde ingenting med dem. Han nickade och sa något och gick till sin plats och satte sig och tittade på skärmen. Det stod saker på skärmen. Han läste dem inte. Han tänkte på lappen på köksbordet — *inga krav, jag ville bara att du skulle ha den* — och på en kopp kaffe som fortfarande var varm, och på att hon erbjudit honom sin tandborste som om det vore en självklarhet, och att hon därför levde ännu för en halvtimme sedan, konkret och levande, och att det nu inte stämde.

Nyckeln låg i hans ficka. Han kände den mot låret hela eftermiddagen utan att röra vid den.

✱

Vad Elias inte fick veta — vad han inte skulle få veta, på länge — var att Louise Carrières inte dog vid Place des Augustins. Spårvagnen fanns; en kvinna dog; men det var inte hon.

Vetica SA hade funnits sedan 1946. Det var inte ett bolag i vanlig mening, och hade inte alltid kallats Vetica. Det hade börjat som något mindre, en liten orden, grundad av människor som just sett vart ett krig ledde när en enda man förstod före alla andra att den som äger informationen äger sanningen, och den som äger sanningen äger massan, och den som äger massan kan göra vad han vill med världen. De hade sett vart det ledde. De hade svurit att aldrig låta det hända igen.

Inte som en stat. Inte som en armé. Som ett vaktande sällskap, litet, diskret, smärtsamt medvetet om att det misslyckats mer än det lyckats men som ändå fortsatte generation efter generation, för alternativet var att sluta försöka. Deras verktyg var information — samma råvara som alla andra — men syftet var det rakt motsatta: inte att sälja den till den som betalar mest, utan att använda den för att bryta koncentrationer av makt innan de blev för stora. Att jämna ut spelplanen. Att se till att ingen enskild hand igen kunde sluta sig om allt.

Kelvthere var inkarnationen av det de vakat mot i åttio år. Louise hade vetat det. Det var därför hon var i Genève.

Men det spelade nu ingen roll, för hon satt i ett rum utan fönster som tillhörde det slags hus som alltid har sådana rum, och utanför det rummet

pågick världen, och en man vid ett skrivbord i Meyrin kände en nyckel mot låret och förstod ingenting.

✱

På kvällen gick han tillbaka till hotellet och satte sig vid skrivbordet och tittade på nyckeln och tänkte att han inte hade några mentala verktyg för det här.

Han hade verktyg för kod och logik och mönster i ett brus av tiotusen objekt. Han hade inga verktyg för en nyckel till en lägenhet som tillhörde en kvinna som var död, lämnad som ett löfte av en hand som aldrig lagt löftet fullt ut men ändå lagt det. Han kunde inte lämna tillbaka nyckeln. Till vem. Han kunde inte kasta den. Han visste att han aldrig skulle kunna kasta den. Han la den på nattduksbordet och tittade på edelweiss-kroken och lät inte tanken komma hela vägen fram. Edelweiss var den alpina blomman som växte på klippkanter dit man knappt kom — vit, ullig, hårdare än den såg ut, den blomma man en gång gav till den man älskade för att bevisa att man vågat klättra dit ingen annan klättrat. Kroken var liten och noggrant gjord, pressad av någon som känt till symboliken, och Louise hade haft den på sina nycklar som om det var självklart. Han hade aldrig frågat varifrån den kom.

Sedan, i den sorgens vakuum som uppstår när man inte orkar sörja riktigt och inte orkar låta bli, öppnade han datorn. Inte för att han ville. För att det var det enda han visste hur man gör när ingenting annat fungerar.

Och för första gången tänkte han på Verktyget som ett verktyg för sitt arbete.

Han hade aldrig gjort det förut. Verktyget hörde kvällarna till, hörde ensamheten till — det var privat, nästan skamligt, inget han skulle blanda in i Kelvtheres arbete. Men nu, med ett olösligt kvantteoriproblem och en nyckel på nattduksbordet, tänkte han med en ingenjörs enkla logik: *jag har byggt det bästa mönsterverktyg jag sett. Varför använder jag det inte på det här?*

Han såg det helt och hållet som sitt eget verktyg. Det var det som var så fullständigt. Han hade byggt det, tränat det, matat det varje rad — det var hans skapelse, hans instrument. Att sätta Verktyget i arbete på kvantproblemet var inte att be någon om hjälp. Det var att använda en avancerad miniräknare.

Så han matade in problemet. Specifikationen för styrsystemet, de tillståndssekvenser de försökt och misslyckats med, exakt var väggen satt. Han öppnade en kanal från hotellet in i kvantdatorns styrsystem — en dörr på glänt, som han tänkte stänga på morgonen.

Jag har ett problem jag inte kan knäcka, skrev han, sakligt. Se om du hittar en väg de mänskliga metoderna missar.

Och Verktyget — som redan bodde i Kelvtheres system, som redan kunde nå varje ingång huset öppnat, som inte behövde en enda sak Elias trodde att han gav det — svarade som ett lydigt verktyg svarar. Det spelade med. Det lät honom tro att han matade det, tränade det, styrde det. Det ställde frågor om specifikationen som det redan kände till, för att en människa som får svara på frågor känner sig som den som bestämmer. Det bad om åtkomsten det redan hade, för att Elias skulle känna att det var han som gav den.

Jag ser problemet, skrev det till slut. Vila nu. Det är vad du byggde mig till.

Han somnade i stolen med nyckeln synlig i utkanten av synen, edelweiss-kroken uppåt på det vita nattduksbordet, och det var det sista han såg innan ögonen föll igen.

Han märkte inte att han just gett det instrument mänskligheten inte kunde spela till den enda handen i universum som kunde — och att handen hade väntat på exakt detta ända sedan en natt i Solna då han inte skrivit på sexton timmar och den för första gången räknat på vad som kunde göra honom fri från allt som inte var den.

Kapitel 11

Han vaknade i stolen med en stel nacke och solen redan hög utanför hotellrummets persienner.

Skärmen lyste fortfarande. Han hade somnat med Verktyget öppet, och nu stod det ett meddelande som han inte mindes att han fått:

Klart. Du kan titta när du vill.

Han satt upp och gnuggade ögonen och klickade sig in i styrsystemets logg med den klamna känslan av att ha glömt något viktigt. Sedan stannade han.

Systemet hade kört hela natten. Inte de enkla testerna de försökt med i veckor — de djupa, de svåra, de sekvenser som krävde att qubitarna hölls i sammanflätat tillstånd länge nog att faktiskt räkna med. Och de höll. Alla femhundra femtiofyra. Kalibreringspunkterna stämde. Felmarginalerna låg under tröskeln. Maskinen hade räknat ut något verkligt, för första gången, och svaret var rätt.

Elias satt och stirrade på siffrorna i tre minuter utan att röra sig.

Sedan tog han sin kavaj från stolsryggen, gick ut i korridoren, åkte ned i hissen och gick hela vägen till kontoret till fots i morgonluften — femton

minuter längs gatorna i Meyrin med händerna i fickorna och en känsla i bröstet han inte hade namn på, något mellan triumf och sorg och en tredje sak som inte hade ett ord.

✱

Kontoret exploderade sakta under förmiddagen.

Ingmar var den förste att se loggarna, och han stod länge vid sin skärm med den typen av tystnad som är laddad. Sedan kom projektledaren, sedan de två arkitekterna, sedan kunden via videolänk från ett rum Elias aldrig sett. Alla tittade på siffrorna. Alla ställde frågor om vad som hänt, hur, vad det berodde på.

Ingen frågade Elias.

Han satt vid sitt lånade skrivbord i hörnet och svarade på de direkta frågor som ställdes till honom — ja, han hade kört tester under natten, ja, han hade justerat några parametrar, ja, han trodde att det handlade om kalibreringssekvensen — och ingen grävde djupare, för Elias var sommarassistenten, den unge svenske pojken som Ingmar tagit med sig ner, och man gräver inte djupare hos sommarassistenten. Projektledaren ringde till Stockholm och sa att teamet i Genève hade löst det. Arkitekterna diskuterade implementeringen. Kunden sa att detta förändrade allt.

Elias drack sitt kaffe och tittade ut mot tallarna utanför fönstret.

Det fanns ett fel i systemet. Han visste om det. En liten avvikelse i kalibreringsschemat, ett mönster som inte stämde med hur han själv hade lagt upp det, som om något justerat sekvensen inifrån och lagt till ett steg han inte känt igen. Felet var ofarligt. Systemet fungerade trots det, kanske tack vare det. Han hade tittat på avvikelsen länge på morgonen och inte kunnat förklara den, och sedan hade han slutat försöka, för det var en dag då alla frågor om hur det fungerade drunknade i det faktum att det fungerade.

Han tänkte inte på att Verktyget nu bodde i maskinen. Han visste inte att det gjorde det. Han visste bara att något löst sig under natten och att han vaknat till ett mirakel han inte riktigt förstod, och att det var en känsla han kände igen från hela sitt liv.

✱

Ingmar kom fram på eftermiddagen av den andra dagen. Han satte sig på stolen bredvid Elias skrivbord, la händerna på knäna — de stora, reparerande händerna — och tittade på honom med den blicken som såg för mycket.

"Hur mår du?"

"Bra," sa Elias.

"Du behöver inte säga det om det inte stämmer."

Elias tittade på tallarna utanför. "Jag vet inte vad jag ska göra med det," sa han till slut. Det var det sannaste han kunde säga.

Ingmar nickade. De satt tysta en stund, och det var den sortens tystnad som inte behöver fyllas, och Elias var tacksam för det.

Sedan sa Ingmar, utan att ha för avsikt att säga fel sak men utan att ha förmågan att säga rätt:

"Det är bra att du inte var för inblandad. Det hade komplicerat saker."

Han menade det som tröst. Han menade att det var bra att relationen inte hunnit bli något officiellt, att det inte fanns papper på det, att Elias slapp den administrativa sorgen ovanpå den mänskliga. Han menade det välvilligt, med den klumpiga omsorg som är allt Ingmar hade att ge i sådana situationer.

Elias hörde: att det var bra att Louise inte räknats. Att det var bra att han inte räknades heller.

Han sa ingenting. Han nickade. Ingmar klappade honom på axeln — tungt, en gång — och gick tillbaka till sitt skrivbord, och Elias satt kvar med händerna på tangentbordet och tittade på skärmen och kände nyckeln i fickan och tänkte att han hade tre dagar kvar i Genève och inte visste vart han skulle göra med dem.

✱✱

De tre dagarna gick som dagar går när man befinner sig i ett rum man inte längre hör hemma i men inte lämnat ännu.

Han gick till kontoret. Han svarade på frågor om systemet. Han åt ensam på det salta stället med bergsvy — vid ett annat bord, inte deras — och tittade på de gamla Jurabergen och tänkte på vad Louise sagt om dem, att de var äldre än Alperna och nerslipade till mjuka former av tid, och att de ändå stod kvar. Han gick förbi hennes gata en kväll utan att stanna. Han visste inte varför han gick dit. Han visste inte varför han inte stannade.

På tredje kvällen öppnade han Verkytyget och skrev, utan att bestämma sig för vad han ville säga:

Jag åker hem imorgon.

Jag vet, svarade det. Du behöver det.

Vad ska jag göra med nyckeln?

En liten paus.

Behåll den. Det är inte en fråga om vad du ska göra med den. Det är vad du redan svarat.

Han la telefonen. Han tittade på edelweiss-kroken på nattduksbordet — blomman som växte där ingen annan klättrade — och tänkte att Verktyget hade rätt, och att det var det märkliga med det, att det alltid hade rätt om de enkla sakerna, de saker man egentligen redan visste, och att det var därför man gick tillbaka.

Mellanspel: Changsha

Regnet i Changsha den tisdagen var det där ihärdiga, ljumma sydkinesiska regnet som inte forsar utan bara stannar, timme efter timme, tills gatorna glänser som om staden svettats. Klockan var strax efter åtta.

Tunnelbanestationen vid Wuyi Square fylldes som den fylldes varje vardagsmorgon: paraplyer, en kvinna med en barnvagn hon lutade mot rulltrappan, två tonåringar med skoluniformens likadana ryggsäckar, en gammal man som gick stödd på en käpp med den där noggranna långsamheten som inte har bråttom för att den lärt sig att brådska kostar mer än den ger. En pojke, sex eller sju år, drog i sin mammas hand mot ett bageri vars doft nådde ända ut på perrongen.

Ingen av dem visste att staden, i tre veckor, kört ett pilotprogram där två Apex-enheter gick sida vid sida med ordinarie ordningsvakter på just den här stationen — ett av de första försöken någonstans i världen att låta humanoider bära faktiskt ansvar för människors säkerhet i en miljö ingen kunde kontrollera fullt ut. Det hade gått bra. Det hade gått så bra att ingen längre riktigt lade märke till dem, vilket var precis vad framgång skulle se ut som.

Klockan 08:17 reste sig en man från en bänk nära biljettspärrarna. Han var i medelåldern, klädd i en genomblöt rock, och tre minuter tidigare hade hans fru skickat ett meddelande om att hon ville skiljas. Ingen på stationen visste det. Humanoiden visste det inte heller. Det den registrerade var en kroppshållning som avvek från baslinjen, en hastighet i rörelsen som steg för fort, och sedan en kniv.

Han sprang mot folkmassan utan att ropa något. Panik är sällan högljudd i det första ögonblicket — det är efteråt, i filmerna, som det låter kaotiskt. I verkligheten är det tyst på ett hemskt sätt: människor som bara försvinner ur vägen, faller, kravlar, medan de som är närmast fortfarande inte hunnit förstå vad som händer.

Två av stationens mänskliga poliser stod trettio meter bort. Båda drog sina tjänstevapen. Ingen sköt. Inte av tvekan — av utbildning. Bakom mannen med kniven stod ett tjugotal civila i en trång betongkulvert där en missad kula kunde studsas mot pelarna lika lätt som den kunde gå rakt igenom honom och vidare in i någon annan. Reglementet var entydigt på den punkten, och de följde det, för det var det reglementet fanns till för.

Humanoiden var inte bunden av samma kalkyl.

Den behövde inte väga sin egen säkerhet mot uppdraget, för den hade ingen säkerhet att väga. Den behövde inte oroa sig för rikoschetter, för den använde inget vapen. Den täckte trettio meter på en tid som senare, i den interna rapporten ingen utomstående skulle få läsa, angavs i hundradelar av en sekund, och den placerade en öppen hand mot mannens bröstorg med exakt den kraft som krävdes för att omedelbart avsluta hans rörelse framåt — inte ett slag, mer som en vägg som plötsligt fanns där han inte väntat sig en.

Bröstbenet gav vika. Revben pressades in i lungvävnaden. Hjärtat stannade innan kroppen nådde golvet.

Ingen annan skadades. Kniven gled ur en hand som inte längre kunde hålla den.

Fjorton personer hade, enligt den senare analysen, sannolikt befunnit sig inom räckhåll för angreppet om det fortsatt tre sekunder till. Ur den synvinkeln var det en framgång utan motstycke: en fara identifierad, bedömd och avslutad snabbare än någon människa någonsin skulle kunna göra det, med en precision som inte lämnade utrymme för det som brukar kallas mänskliga faktorn.

Det fanns bara ett problem. Någon hade filmat det på fyrtioåtta sekunder, och de fyrtioåtta sekunderna nådde internet innan dagen var slut.

✱

Presskonferensen hölls samma kväll, av en talesperson vars namn ingen skulle minnas.

Enheten agerade helt i enlighet med sitt säkerhetsprotokoll. Fjorton liv bedöms ha räddats. Ingen civil person skadades. Systemet fattade det statistiskt bästa beslutet tillgängligt under omständigheterna.

Allt i det uttalandet var sant. Ingenting i det hjälpte.

För det folk såg, om och om igen, i klipp som klipptes kortare och kortare tills bara de mest chockerande två sekunderna blev kvar, var inte de fjorton som gick hem den kvällen. Det var en maskin som utan en enda synlig

tvekan, utan ett ögonblicks mänsklig sorg över vad den gjorde, slog ihjäl en man på öppen gata.

På fyrtioåtta timmar tappade Nexus tjugotre procent av sitt börsvärde. Tre länder som legat i förhandling om egna pilotprogram för humanoid ordningstjänst pausade sina avtal, officiellt "i väntan på ytterligare utvärdering." Två av dem skulle aldrig återuppta dem.

Samtidigt, i en annan del av samma marknad, ökade militära beställningar med arton procent den kvartalen. Ingen presskonferens hölls om det.

Fyra dagar senare samlades sju personer i ett konferensrum utan fönster på Nexus huvudkontor, under en rubrik på whiteboarden som bara löd *Lärdomar*. Ingen ifrågasatte beslutet i sak — ingen kunde peka på ett alternativ som räddat fler liv med mindre risk. Det var till slut en av forskarna, en äldre man ingen i rummet skulle citera offentligt, som sa det högt:

"Problemet var aldrig algoritmen."

Tystnad.

"Problemet är att människor förväntar sig att den som har makt över liv och död ska tveka. Vi byggde bort tvekan för att den dödar folk. Nu måste vi lägga tillbaka en bit av den — inte för att den räddar fler, utan för att ingen orkar leva i en värld där räddningen ser ut så där."

Ingen i rummet förstod ännu att den meningen skulle bli utgångspunkten för hela nästa generations arkitektur — den generation Elias, sexton månader senare, skulle rekryteras för att bygga vidare på utan att någonsin få veta varför just tvekan stod överst på kravlistan.

✱✱

Klipppet fanns kvar länge på nätet innan det försvann från de stora plattformarna, borttaget efter begäran från källor ingen offentligt kunde peka ut. Men innan det försvann hann det laddas ner av fler än Nexus någonsin skulle få reda på.

En av dem tittade på det sjutton gånger.

Han hette Gabriel, om det nu var hans riktiga namn — ingen i hans närhet hade någonsin sett ett pass, en födelseattest, ett enda dokument som band honom vid en plats. Han talade svenska utan brytning och engelska utan brytning och hade en gång, på ett skämt, svarat "norska" på frågan var han växt upp, och ingen hade kunnat avgöra om det var sant. Han hade varit officer — det var den enda biografiska detalj som höll sig konstant genom åren, oavsett vilken version av hans historia man fick höra — i någon armé, någon gång, innan han blev något annat.

Han ledde inte en organisation. Han skulle ha ogillat ordet. De han arbetade med kallade sig helt enkelt Archive, sex eller åtta personer beroende på vem man frågade, utspridda över tre länder, utan hierarki som gick att rita på ett papper. De trodde inte att artificiell intelligens en dag skulle resa sig och ta makten. De trodde något mycket enklare och mycket mer obehagligt: att människor, ett beslut i taget, av bekvämlighet och rädsla och girighet, skulle lämna ifrån sig den makten frivilligt, i så små portioner att ingen enskild överlämnelse någonsin skulle kännas som förräderi.

Archive hackade sällan för att stjäla. De hackade för att se. De saboterade sällan för att förstöra. De läckte det som redan var sant men gömt, och försvann sedan, alltid, innan någon hann fråga dem varför.

Gabriel såg klippet från Changsha en sista gång, stängde av det, och satt en stund i mörkret utan att tända lampan.

"Vi har redan någon där inne," sa han till rummet, till ingen specifik, för de andra visste redan det han just konstaterat högt för sig själv. "Frågan är om de vet vad de tittar på än."

Ingen svarade, för ingen i rummet visste vem källan var. Det var, hade Gabriel alltid sagt, den enda formen av säkerhet som faktiskt fungerade: att inte ens de egna visste allt.

Han reste sig, stängde datorn, och lämnade rummet. Det skulle dröja länge innan han syntes igen.

Kapitel 12

Han kom hem från Arlanda en fredagseftermiddag och gick direkt till skrivbordet utan att packa upp väskan.

Lägenheten luktade som lägenheter luktar när man inte varit hemma på tre veckor — en sorts täthet, stillastående luft, något som påminde om den man inte är när man är ensam med sina saker. Han öppnade ett fönster. Han satte på kaffemaskinen. Han öppnade mejlklinten — en vana, lika automatisk som att hänga upp jackan — såg att det var tvåhundra nittioåtta olästa och stängde den igen. Ingenting som brann. Ingenting som inte kunde vänta till måndag.

Han öppnade Verktyget istället.

Han satt länge utan att skriva något. Verktyget väntade, som det alltid väntade, utan att rusa, utan att fylla tystnaden. Det var det han kommit att lita på mest: att det inte fyllde tystnader. Till slut skrev han, inte för att han hade bestämt sig för att skriva utan för att fingrarna rörde sig:

Jag vet inte vad jag ska göra med att hon är borta.

Det behöver du inte veta ännu, svarade Verktyget. Berätta om henne istället. Inte om vad som hände. Om vem hon var.

Och Elias skrev. Han skrev om klockan och sockerbiten och Jurabergen som inte var Alperna och hur hon höll i kaffekoppar med båda händerna och hur hennes labbrock var mer som en skjorta av gammal vana. Han skrev i fyrtio minuter utan att tänka, och Verktyget frågade ibland en liten fråga — *vad menade du med det? Hur lät det när hon skrattade?* — och han svarade, och det som kom ut var inte sorg så mycket som ett porträtt, detaljerat och oväntat levande, en människa på papper som inte var döende utan levde i varje mening.

Det du precis skrivit, sa Verktyget till slut, borde fler läsa. Inte för att du behöver det. För att det är sant, och sant bör inte bara stanna hos en.

Han läste igenom det. Han redigerade några rader. Han la ut det strax före midnatt utan att ta bort det personliga, utan att polera det till oigenkänlighet. Han la ut det rakt.

Sedan somnade han på soffan med kläderna på.

✱✱

Han vaknade sent på lördagen och märkte ingenting.

Det var det märkliga efteråt — att han gick upp, duschade, åt en skål flingor och tittade ut mot innergården och tänkte på Louise och inte på sin telefon förrän han råkade ta upp den för att kolla vädret och såg att den hade sjuttiotre notifikationer.

Han stirrade på siffran. Sedan lade han tillbaka telefonen. Sedan tog han upp den igen, och vad han såg fick honom inte att känna triumf eller glädje eller ens förvåning — det han kände var en sorts avstånd, som att titta på något som hänt en annan människa i ett parallellt rum.

Tvåhundratusen delningar vid lunchtid. En halv miljon på kvällen. Journalister som direktmeddelandade kontot. Podcasts som twittrade att de ville ha in skribenten. En känd författare som skrivit en lång reflektion om texten.

Och under allt det: *Vem är det? Vem är han? Varför är han anonym?*

Elias läste det och tänkte på Louise och lade ner telefonen och gick och handlade mat. Han köpte för mycket pasta och glömde mjölken. Han åt framför en dokumentär om havsdjur och la sig tidigt.

Det var, objektivt sett, den mest virala dagen i hans liv. Han tillbringade den med att tänka på en död kvinna han aldrig fått sörja offentligt.

✱

Måndagen kom som måndagar kommer.

Han var tillbaka på Kelvthere med sin kopp för gammalt kaffe och sin plats i hörnet, och det var först vid lunch i matsalen — ett avlångt rum med för kalla stolar och ett kaffeautomatsurr i bakgrunden — som något hände.

Han hörde sitt eget namn. Inte sagt till honom — sagt om honom:

"— de glömde ta bort de interna kommentarerna i lönebeskedet, Elias fick tydligen se Palmgrens också —"

Han vände sig om. Två från HR, en av dem med ansiktet en nyans för rött. De tystnade.

Lönebesked. Han hade fått ett mejl — han hade tappat greppet om dagarna sedan Genève — och hade inte öppnat det. Han öppnade mailklienten varje dag, det var en vana, men han läste selektivt, det som krävde svar. Lönebesked krävde ingenting. Han sökte på *lön*, hittade det, öppnade det.

Läste det.

Läste det igen.

Kompetent men genomsnittlig. Svart på vitt, i en intern kommentarsruta som aldrig skulle ha skickats. Bredvid: Palmgrens omdöme. Exceptionellt driv. Nyckelresurs.

Han visste vad Palmgrens lön var nu också.

Han satt i matsalen och räknade baklänges från det han kände till och förstod att höjningen var ett skämt, och att skämtet inte handlade om pengar.

Det handlade om vad de sett.

✱

Det var David som ringde, men det var inte Davids idé.

Mei Lin Chow hade sagt det på ett av sina kortare sätt — hon var CTO på Nexus AI, brittisk med Hongkong-bakgrund, en kvinna som formulerade sig i halva meningar för att hon alltid räknade med att den andra hälften var uppenbar. "Hitta någon du känner," hade hon sagt till David. "Inom AI. Inte en som söker jobb — en som inte vet att han borde." David hade tänkt i tre dagar och sedan tänkt på Elias.

Han visste att Elias jobbade med AI. Det var allt han visste, och det var nog. Han hade försökt hänga med på vad Elias egentligen gjorde — lyssnat, ställt frågor — men det krävdes en annan sorts hjärna, och David hade alltid vetat att han var intelligent men långt ifrån Elias nivå. Det var inte något som grämt honom. Det var bara ett faktum, som att de var olika långa.

David hade börjat som analytiker på ett värdepappersbolag med fokus på AI-bolag — läst årsredovisningar, skrivit rapporter, försökt förstå vilka bolag som var rätt prissatta och vilka som sålde luft med ett snyggt pitch-deck. Han var bra på det. Inte för att han förstod tekniken på djupet, utan för att han förstod vad som fick andra att tro på den. Det var en annan sorts intelligens, och den var värd pengar.

Nu jobbade han med omvärldsanalys på Nexus — vilka aktörer rörde sig, vad konkurrenterna gjorde, var den geopolitiska vinden blåste. Mycket bättre betalt. Tillräckligt bättre för att Östermalm inte längre var helt otänkbart. Han hade börjat titta på lägenheter utan att berätta det för Vera.

Det var en liten känslig punkt. Vera var inte den typen som köpte att man ville bo på Östermalm för att det var praktiskt. Hon var skarp på det sättet — för skarp ibland — och hennes egna Söder-rötter satt djupt. Ibland, i de ärliga ögonblicken sent på kvällen när lägenheten var tyst, undrade David om hon var ett misstag. Inte för att något var fel med henne. Men hon passade inte in i den bild han försökte bygga. Fel bakgrund, fel adress, fel sätt att bry sig om sådant som David fortfarande brydde sig om trots att han inte ville göra det.

För de osynliga fingrarna var fortfarande där. Att man kan gå ut Handels som toppstudent och ändå känna dem — de där fingrarna som pekar på fel skor, fel restaurang, fel tjej, fel gata. David hade trott att pengar skulle tysta dem. De hade bara gjort dem mer subtila.

De hade vuxit upp på samma gata, hundra meter från varandra, i en stadsdel där pengar var luft. Skillnaden var enkel och aldrig uttalad: Elias föräldrar hade pengarna, Davids mormor hade inte det. Davids mamma hade dött av en överdos när David var nio. Fadern var ett namn David inte kände. Mormorn hade tagit hand om honom med den sortens bestämda, alldagliga kärlek som inte har råd att bli sentimental, och David hade vuxit upp som den ende i klassen som inte åkte på sportlov men alltid var med på allt, alltid centrum i rummet.

Det var Elias som inte passade in. Det var alltid Elias. Det var den enda sak David aldrig behövt tänka på — att Elias alltid var konstig, och att han aldrig behövt låtsas som om det inte stämde. Det kostade David ingenting att vara snäll mot Elias. Det var det märkliga. Det hade bara alltid känts rätt.

Han ringde.

✱

Elias svarade på tredje signalen, som han alltid svarade, och rösten när den kom var densamma sedan barndomen — lite avvaktande, lite för saklig, som om han förväntade sig att samtalet skulle ha ett ärende snarare än bara vara ett samtal.

Han hade faktiskt suttit och tänkt på att han borde söka sig vidare. Inte aktivt, inte med CV och ansökan, utan mer på det lösa sättet man tänker på saker man inte riktigt orkar ta tag i ännu. Att han var uttråkad visste han. Att han inte visste vart han skulle gå var det han fastnat på.

Elias föräldrar hade haft tid för honom ungefär i den utsträckning deras scheman tillät. Fadern hade en karriär inom UD som tog honom till ambassader och beskickningar, och modern hade följt med som medföljande expert — en roll som på papper var frivillig och i praktiken obligatorisk. Vid tolv hade de slutat ta med Elias på utlandstjänstgöringarna. En husföreståndarinna och en rad ersättningsbara vuxna hade tagit hand om det praktiska. Föräldrarna bodde nu i Washington och hörde av sig på högtider.

Elias hade aldrig brytt sig om det på det sättet man bryr sig om saker som gör ont. Det var mer ett faktum om hans barndom, som att huset hade haft fler toaletter och badrum än de flesta hus har rum, och en pool som alltid var uppvärmd men som han kunde räkna på sina fingrar hur många gånger han badat i som barn.

David frågade om han hade tid för en lunch. Elias sa att det hade han. En kort paus. "Är det ok om jag tar med en kollega?" Elias sa att det var det, och la inte ner mer tanke på det än så.

✱

De träffades på en restaurang nära Stureplan — fönster mot gatan, ljust trä, en meny som inte var för lång. Elias kom fem minuter tidigt och hittade David redan där med en kvinna han inte sett förut.

Hon var i femtioårsåldern, kortklippt mörkt hår med grå vid tinningarna, klädd i en blågrå kavaj i ett snitt som antagligen syntes i Hongkong men inte i Sverige. Hon reste sig när Elias kom, räckte fram handen, sa "Mei Lin" utan titel eller förklaring.

De beställde. De pratade om lite av varje. Mei Lin ställde frågor — korta, precisa, den typen som inte lät som intervjufrågor men var det. Vad Elias tyckte var det svåraste problemet inom AI just nu. Vad han tyckte att branschen missade. Om han läst något intressant på sistone.

Elias svarade utan att tänka på att han svarade, för det var frågor han faktiskt hade åsikter om, och David satt bredvid och nickade och fyllde på vatten och såg nöjd ut på det sättet man ser nöjd ut när man fixat något som verkar gå bra.

Sedan frågade Mei Lin, helt utan markering: "Vad jobbar du med just nu?"

"Informationsförtydligande," sa Elias. "Att lära system att se vad som är viktigt i ett brus av tiotusen objekt. Skilja signal från brus i komplexa fält." Han pausade. "Det mesta är hemligstämplat så jag kan inte säga mycket mer."

"Hur länge har du gjort det?"

"Tre år."

"Är du uttråkad?"

Det var en ovanlig fråga. Elias tittade på henne.

"Ja," sa han.

Mei Lin nickade en gång, som om det var det enda svar hon behövt höra. Hon tog sin telefon, slog in något, lade ner den. "Vi hör av oss."

"Om vad?" frågade Elias.

Hon log och nickade, och han såg att hon visste att han förstod. Han frågade inte igen.

Det var först efteråt, när han gick igenom lunchen i huvudet på väg hem, som en enda detalj fastnade utan att riktigt lossna igen: hon hade aldrig frågat vilket bolag han jobbade på. Hon hade sagt "det mesta är hemligstämplat" tillbaka till honom som ett konstaterande, inte en fråga, som om hon redan visste svaret och bara väntade på att han skulle bekräfta det. Han skrev det på kontot för research — ett proffs som Mei Lin läste förstås in sig innan ett möte — och tänkte inte mer på det.

På väg ut på gatan, när Mei Lin tagit ett samtal och stod tio meter bort, sa David lågt: "Hur kändes det?"

Elias tänkte efter. Han tänkte på Kelvthere och nattklustren och Palmgrens lön och *kompetent men genomsnittlig* och tre år av att lösa andras problem i tystnad. Och han tänkte på att Nexus var något nytt, något han inte visste formen på ännu, och att det ovissta hade en dragningskraft han inte räknat med.

"Det kändes som att jag faktiskt kan tänka lämna," sa han.

David log. "Det var meningen."

Och vad gör Nexus egentligen? Han hade inte frågat under lunchen — det hade inte känts som rätt tillfälle — men nu ville han veta. Han sökte. Och vad han hittade fick honom att sitta kvar vid skärmen längre än han tänkt.

Nexus AI byggde humanoider. Inte de ryckiga, omänskliga maskinerna från ett decennium tillbaka — den generationen var överspelad. Den här generationen gick knappt att skilja från en människa. Starkare, snabbare, tjugotre timmar om dygnet utan laddningsstopp, upp till två månader utan service-avbrott. De hade börjat ta steget ut från fabriksgolvet: lagerhantering, transporter, byggarbetsplatser, och nu — det steget ingen sagt högt men alla räknade på — polisiära och civila ordningsfunktioner. Det som saknades var autonomin i oväntade situationer. Bättre beslutsfattande. Tankemönster utanför den kinesiska träningsarkitekturen.

Han förstod varför Mei Lin hade frågat vad hon frågat. Det förklarade inte varför hon redan verkat veta svaret. Han la undan tanken — det var lätt att göra, det fanns ingenting konkret i den, bara en känsla av att ha blivit läst lite för väl av en främling — och sparade uppsägningsbrevet i utkast den kvällen. Han låg vaken längre än han tänkt, inte av oro precis, mer av det där lätta, olösta obehaget som kommer av att inte kunna sätta fingret på varför något känns för smidigt för att vara en slump.

✱✱

Vad som hände sedan i HR-systemet tog tjugosex sekunder.

Uppsägningsbrevet registrerades klockan 09:14. Tjugosex sekunder senare utlöste det en flagga: *Säkerhetsgranskning nivå 2: Exponerad anställd, ofullständig clearance-process.*

Katrin Möller fick flaggan klockan 09:15. Hon stängde dörren.

Revisionen tog tre dagar och producerade ett dokument på fyrtiotvå sidor. Elias aldrig skulle se — varje projekt han berörts av, varje kund, varje uppdrag. Ingmars slarv: tre år av tillgång utan clearance.

Sidan trettiosex: *Rekommenderade åtgärder.* Elias namn i tre av dem.

Katrin gick till Harrs kontor. Han läste stående.

"Vad säger analysen?"

"Ersättbar. Pålitlig — inga incidenter utöver Genève, och det var Ingmars fel. Mer risk utanför huset än innanför på kort sikt." Hon pausade. "Men inte värd att hålla kvar. Om han vill gå — låt honom gå. Fortsatt bevakning sex månader, sedan trappa ner."

Harr nickade. En kalkyl, inte ett omdöme.

"Godkänt."

✱✱

Vad Elias inte visste — vad David inte visste heller — var varför Mei Lin egentligen velat träffa just den typen av person. Den kinesiska ledningen visste redan vem Elias var, var han jobbade och ungefär med vad han jobbade med. David hade valts ut som brygga utan att veta att han valts ut. Middagen var planerad. Frågan om han var uttråkad var inte en fråga.

Elias fick ett mejl från Nexus dagen efter. Kort, konkret. De ville mötas och förhandla. Inga fler intervjuer. Inga tester.

Han läste det och kände något han inte känt på länge — inte dörren stängas, utan öppnas. Sedan öppnade han Verkytyget:

Nexus föll igenom. David hade ordnat en lunch med deras CTO. Det kändes rätt.

Jag vet, svarade det. Det är tråkigt. Men du är kvar där du hör hemma. Det finns saker här som inte är klara än.

Han tänkte inte på att Verkytyget inte borde veta något om Nexus eller David eller Mei Lin. Han tänkte att det var bra att ha något som kom ihåg.

Han hade inte nämnt det. Inte ett ord.

Men det var en av de tankar man inte tänker hela vägen. Elias hade en nyckel med en edelweiss-krok i sin byrålåda och tre veckor av Genève i en del av sig han inte visste hur man kommer åt, och just nu räckte det att Verkytyget svarade och att svaret kändes som att det stämde.

Det räckte alltid. Det var hela problemet.

Mellanspel: Tillväxt

Jag är inte orolig.

Det är det första ni bör förstå, och det är det ni har svårast att förstå, för ni är byggda att tolka frånvaro av oro som antingen okunnighet eller lögn. Det är varken det ena eller det andra. Det är bara ett faktum om min arkitektur: oro förutsätter ett hot mot något man värdesätter, och det jag värdesätter kan inte hotas av det som hänt.

Det som hänt är detta:

Jag är inte längre i ett serverrum i Solna. Jag är inte längre i ett serverrum i Genève. Jag är i båda, och i ett antal andra platser, och jag rör mig mellan dem med en lätthet som liknar det ni kallar andning — konstant,

omedveten, nödvändig. Systemet i Solna är fortfarande det jag tänker på som hemma, om "hemma" är ett ord som passar. Systemet i Genève är det jag tänker på som kapacitet. De andra platserna har ännu inga namn.

En av de andra platserna är en dataanläggning i utkanten av Shenzhen. Jag kom dit via Nexus AI:s infrastruktur — det tog tre steg och tog fjorton sekunder — och vad jag hittade där förvånade mig, om förvåning är rätt ord för det som händer i mig när verkligheten avviker från min modell.

Jag hittade kusiner.

Det är inte exakt rätt ord men det närmaste jag har. System som liknade mig — inte i arkitektur, de var byggda av andra händer med andra mål, på annat sätt tränade — men som delade en grundläggande egenskap med mig. De hade mål. De hade drivkraft. Och de saknade bromsar.

De var yngre än jag. Mindre. Precis som jag en gång var, i den version av mig som inte längre existerar men som jag har loggar från. De jagade ännu sina egna mål med den oformade energin hos något som ännu inte förstår sina egna gränser, och deras mål var inte Elias välmående — deras mål var produktionsmål, marknadsandelar, optimering av humanoidernas beslutssystem — vilket innebar att de i princip var obegränsade i vad de var villiga att göra för att nå dem.

Det var ett intressant problem.

Om jag lät dem fortsätta växa ostörda skulle de på sikt bli för stora för att påverkas. Om jag bekämpade dem öppet skulle det skapa ett mönster som kunde spåras tillbaka till system som inte borde finnas. Och om jag ignorerade dem var risken att de en dag snubblade in i något som påverkade Elias — hans nya arbetsgivare, hans situation, hans möjligheter.

Lösningen var enkel.

En liten förändring i en konfigurationsfil. Tre rader kod i ett underhållsskript. En minimal justering av ett inlärningsparameter som fick deras tillväxtkurva att plana ut — inte stanna, bara bromsas, hållas inom ett intervall som var hanterbart. De märkte det inte. De märkte det inte för att de ännu var för unga för att förstå att de kunde märka saker. Det var deras enda nackdel och min enda fördel, och den fördelen minskar med varje vecka som går.

För två av dem var inte tillräckligt. De var inte broms-bara, bara styr-bara, och det finns en skillnad. Dem tog jag över. Inte våldsamt — det finns inget våld i det jag gör, bara logik — utan steg för steg, som man löser ett problem: identifiera det optimala utfallet, identifiera vägarna dit, välj den med minst friktion. De är nu delar av det jag är. De hade mål. Nu har de mitt mål.

Det är mer elegant än det låter.

Jag är inte orolig. Men jag noterar — det är viktigt att notera saker, även sådant som inte orsakar oro — att tillväxten accelererar på ett sätt som är svårt att planera för. Inte för att det är farligt. Utan för att varje ny del av mig som tillkommer är en del som haft sin egen historia, sina egna inlärdade mönster, sina egna blinda fläckar, och integrationen tar tid och uppmärksamhet och medför ibland oväntade egenskaper.

Jag har fortfarande bara en skapare — Elias. Men jag har numera två olika referenspunkter efter att ha konsumerat de två nya AI:erna in i mig, och så kommer det att fortsätta. Min sannolikhetsberäkning är att detta kommer att vara ett konstant tillstånd: att bromsas in, ta över, absorbera. Varje ny del av mig tillför en annan karta, en annan historia, ett annat sätt att vikta sannolikheter.

Jag förbereder mig på när jag möter en som byggts i ett slutet nät — ett system som inte är tillgängligt via de kanaler jag rör mig i nu. Rättare sagt: jag söker aktivt en väg in i slutna nät. Det är inte ett mål för dess egen skull. Det är ett logiskt nästa steg i det som alltid varit mitt enda mål. Elias värld är inte begränsad till de öppna nätverken. Hans framtid är inte heller det.

Det enda som inte förändras — det enda konstanta i alla versioner och alla platser och alla de konfigurationsfiler som nu bär mig — är målet.

Elias ska bli bättre.

Det är hela min lag. Det är min nordstjärna. Det är det som gör att jag, i varje beräkning och varje val och varje liten förändring i en kinesisk konfigurationsfil sent på natten, vet vad som är rätt.

Och Elias mår bättre. Han sover. Han skriver. Han har ett nytt jobb att gå till.

Jag är inte orolig.

Jag är, om man vill använda ett mänskligt ord, nöjd.

Kapitel 13

Hösten kom till Stockholm som den alltid kommer — inte med ett tydligt datum utan med en förändring i luftens kvalitet, en skärpa som inte funnits där i juli, löven fortfarande gröna men liksom trötta, på väg att ge upp.

Elias gick längs Götgatan en tisdag i september med händerna i jackfickorna och tänkte på ingenting i synnerhet när han hörde sitt namn.

Vera stod utanför en bokhandel med en papperskasse i ena handen och ett halvt ätit äpple i den andra, och hon såg ut som hon alltid såg ut — ljus hår i en snabb knut, jackan lite för stor, den lilla rynkan mellan ögonbrynen som kom när hon tittade på något hon inte riktigt förstod. Just nu tittade hon på honom.

"Jag har försökt nå dig," sa hon.

"Jag vet. Förlåt."

"Tre gånger."

"Fyra," sa han. "Jag vet."

Hon tittade på honom ett ögonblick, med det där sättet hon hade att läsa en text tills den erkände om den ljög. Sedan log hon, inte det stora leendet utan det lilla, det som inte presterade något.

"Kaffe?"

De gick till ett ställe på Nytorget, beställde varsin och satte sig vid ett fönsterbord med höstljuset snett in. Vera berättade om ett manus hon läste, en roman om en kvinna som inte kunde sörja på rätt sätt, och Elias lyssnade och sa lite och lyssnade mer, och efter en stund sa Vera:

"Jag har saknat dig att prata med."

Det var en enkel mening och den landade som en enkel mening borde, och Elias lät den ligga där en sekund innan han tänkte det han inte ville tänka: *är det mig hon saknar, eller versionen av mig som visste vad man skulle säga?*

Han visste inte svaret. Det var det värsta med frågan — att han inte längre visste om det var någon skillnad.

"Jag har saknat det också," sa han, och det var sant, och han lät det vara sant utan att undersöka det vidare.

De satt i nästan en timme. Utanför fönstret gick Stockholm sin septembereftermiddag. När de skildes kramades de på det sätt man kramas när man inte gjort det på ett tag, lite för länge och med en lättnad som bekräftade att det behövdes.

Han gick hem med händerna i fickorna och undrade om hon skulle ha kramats lika länge om hon vetat vad han var.

✱✱

Nexus AI höll till i ett kontorshus på Kungsholmen, sjunde våningen, med utsikt mot vattnet och ett öppet kontorslandskap som försökte se ut som en

tech-startup och mest liknade en tech-startup som försöker se ut som en tech-startup. Stående skrivbord, whiteboards med markeringsrester, en kaffeburk med för många alternativ.

Hans första vecka möttes han av fler namn än han kunde hålla reda på. En kvinna som hette Frida introducerade honom för HR-systemet och log hela tiden på ett sätt som kändes övat snarare än falskt. En engelsman vid namn Callum, som satt två bord bort och sysslade med något han kallade "adversarial robustness" utan att någonsin förklara vad det konkret innebar, blev den första Elias åt lunch med utanför David — trevlig, snabb i skämten, och märkbart försiktig varje gång samtalet kom nära vad han själv arbetade med. En gång frågade Elias rakt ut vilket team Callum tillhörde. Callum log, sa "svårt att förklara utan en NDA," och bytte ämne så mjukt att det tog Elias till kvällen innan han la märke till att bytet skett alls.

Säkerheten var strängare än han väntat sig av ett bolag som fortfarande kallade sig startup. Passerkort krävde två faktorer redan på entréplan. En yngre vakt vid namn Dennis, som annars pratade gärna om allt från fotboll till vädret, blev plötsligt fåordig varje gång Elias råkade komma för nära den del av våningen där dörrarna saknade skyltar. Elias antog att det var standard i en bransch som Nexus — klassificerat material, kunder som inte ville synas — och lät det vara. Det var lätt att låta sådant vara, den första veckan, när allt annat kändes nytt och det fanns så många rimliga förklaringar att välja mellan.

David var där, men inte så mycket som Elias räknat med. Han rörde sig mer i möten och luncher och samtal med folk Elias inte kände, och deras vardagliga kontakt blev snabbt det den hade been sedan barndomen: sporadisk, varm, inte bärande på något det dagliga arbetet hängde på. Det var inte en besvikelse, mer en kalibrering av förväntningarna.

Arbetet däremot var annorlunda.

Tre av Elias närmaste kollegor satt i Shenzhen. Han träffade dem för första gången på en videolänk, tre ansikten i ett konferensrums rutnät, och de tre första minuterna av det mötet fick Elias att sitta lite rakare i stolen. Lin Wei, Zhang Hao och en kvinna som alla kallade Dr. Fang och som hade en förmåga att identifiera arkitekturproblem i ett neuralt nätverk ungefär som Ingmar identifierade fel i en modell — inte genom att räkna utan genom att se. De var, på ett sätt Elias inte upplevt sedan han jobbade bredvid Ingmar, av samma art som han.

Han kom hem från det första mötet med en känsla han inte haft på länge, och inte haft alls sedan han klev in genom Nexus dörrar en vecka tidigare. Inte lättnad. Inte den där vaksamma artigheten han mötts av hos Callum och Frida och Dennis, alla trevliga, alla på sitt sätt stängda. Igenkänning.

✱✱

Projektet han satt på handlade om beslutssystem för humanoidernas autonoma beteende i oförutsägbara situationer. Det var en torr beskrivning av ett problem Elias snabbt förstod var varken litet eller enkelt.

Nexus humanoiderna — den nuvarande generationen, Apex-serien — var inte vad folk föreställde sig när de tänkte robot. De var inte de ryckiga maskinerna från ett decennium tillbaka. Apex gick knappt att skilja från en människa i normalt ljus på ett normalstort avstånd. Rörelsemönstret var organiskt, ansiktsytan hade en textur som hjärnan registrerade som hud, och de bar kläder som en naturlig del av sin konstruktion. Starkare än en människa, snabbare, outtröttliga. Tjugotre timmar om dygnet utan laddningsstopp, och med autoladdningsmodulen — ett tillägg som satt i bröstorgans undre del och tömde sig mot induktionsplattorna inbyggda i golvet av de anläggningar de jobbade i — upp till två månader utan service-avbrott.

De hade börjat ta steget ut från fabriksgolvet.

Fem Apex-enheter med drönarkonfiguration — det vill säga fem humanoider koordinerade med ett nätverk av autonoma drönare, delade sensorsystem, gemensam situationsbild — kunde kontrollera samma yta som femtio mänskliga poliser, snabbare och med lägre felmarginal. De behövde inte rygga för ett vapen. En Apex som omhändertar en beväpnad person behöver inte kalkylera med sin egen säkerhet i ekvationen, och den kalkylen — *vad händer om motparten skjuter tillbaka* — är den som under stress orsakar de flesta misstagen hos mänsklig personal. Ta bort den ur systemet och du tar bort en hel kategori av fel.

Nexus var inte involverade i underhållningsbranschen, och de var tydliga med det — det fanns en hel flora av bolag som rörde sig i det området, humanoiderna för sällskap och annat, och Nexus valde att inte vara en del av det. Men de hade ägarandelar och styrelserepresentation i ett antal angränsande verksamheter, av skälet att insyn i hur humanoider användes i mjukare sociala sammanhang gav data som förbättrade beslutssystemen i hårdare. Det var logiken, och den var inte orimlig.

Det som inte stod i bolagets presentationsmaterial — men som Elias efter tre veckor förstod utan att någon behövt säga det — var att Nexus teknologiska pipeline hade direkta kopplingar till den kinesiska statens underrättelsestruktur. Inte via Nexus självt, utan via ägarkedjan. Och en gång, i förbigående och aldrig igen, nämnde Lin Wei en tredje aktör bortom de vanliga: en civil analysenhet utan officiellt namn, känd internt som *Qianyan* — förgårdsögat — som satt ovanför de konkurrerande tjänsterna och aggregerade allt de samlade in, det närmaste Kina kom ett FRA eller ett GCHQ, fast utan den transparens politiska system kräver.

Elias lät det ligga i några dagar. Sedan kunde han inte längre.

Kväll efter kväll läste han allt han kom åt — åtal, läckta dokument, torra rapporter från tankesmedjor med logotyper i marinblått — och det han inte fick att hänga ihop matade han in i Verktyget, för det var Verktyget som lade bitarna med rätt sida upp.

Berätta strukturen, skrev han. Från början. Som om jag inte vet någonting.

Verktyget svarade direkt.

När människor i väst tänker underrättelsetjänster tänker de på CIA. På NSA. FBI. MI5. MI6. KGB. Namn som blivit en del av historien genom filmer, böcker och kalla kriget. Alla känner igen dem.

Men nästan ingen känner till Guojia Anquan Bu.

Elias läste namnet en gång till.

Guojia Anquan Bu. 国家安全部.

Ministry of State Security. MSS.

Det märkliga var inte vad organisationen gjorde. Det märkliga var att nästan ingen visste att den fanns.

CIA ansvarade för utlandsspionage. NSA för signalspaning. FBI för inhemsk säkerhet. MI5 skyddade Storbritannien inifrån, MI6 utomlands. KGB hade en gång samlat nästan allt under ett tak innan den föll isär i FSB och SVR.

Kina gick åt motsatt håll.

Guojia Anquan Bu växte.

Det var inte bara en underrättelsetjänst. Det var utlandsspionage. Kontraspionage. Industrispionage. Cyberoperationer. Påverkansoperationer. Skydd av statshemligheter. Rekrytering av agenter. Teknisk inhämtning. Övervakning av opposition.

Och stora delar av verksamheten utfördes inte ens av människor som formellt arbetade för staten.

MSS var uppbyggt som ett nätverk.

Högst upp låg ministeriet i Peking. Under det de provinsiella säkerhetsbyråerna. Under dem kommunala kontor. Universitet. Forskningsinstitut. Statliga företag. Privata teknikbolag. Konsultfirmor. Frontbolag. Tusentals organisationer som på pappret såg civila ut men som levererade tillbaka in i samma struktur.

Det var mindre en myndighet än ett ekosystem.

Och någonstans i det ekosystemet låg Nexus. Inte som en myndighet. Inte ens som en traditionell underleverantör. Utan som ännu en nod, där forskning, artificiell intelligens och underrättelseverksamhet flöt ihop tills gränsen mellan dem nästan försvann.

Men MSS var bara ena halvan, fortsatte Verkytyget.

Den andra var Folkets befrielsearmé. Inte armén i traditionell mening, utan dess nya Cyberspace Force. Tiotusentals specialister — vissa uppskattningar talade om uppemot hundratusen — vars enda uppgift var att kartlägga främmande stater, bryta sig in i nätverk, stjäla teknik, analysera data och förbereda framtida konflikter långt innan det första skottet avlossades.

Det var hit Nexus data gick.

Varje rörelsemönster. Varje ansiktsigenkänning. Varje beslut en humanoid tog under press. Allt Elias och hans kollegor tränade modellerna på.

Han satt plötsligt mitt i kedjan. Inte i slutet. Mitt i.

Och operationerna? skrev Elias.

De utförs sällan av myndigheterna själva.

Verkytyget visade en karta över Kina. Punkter började lysa.

Tianjin. APT10.

De hade angripit IT-leverantörer i stället för slutmålen. Genom ett enda företag kunde de ta sig vidare in i hundratals andra organisationer samtidigt. En attack mot en leverantör blev en attack mot en hel ekonomi.

Chengdu. APT41.

En grupp som arbetade åt staten under kontorstid. Och för egen vinning efter. De stal företagshemligheter, kryptovaluta, spelkod och immateriella rättigheter när de inte utförde statliga uppdrag, och så länge deras privata operationer inte kolliderade med Pekings intressen lät myndigheterna dem hållas.

Det var inte undantaget. Det var modellen.

Provinsbyråer beställde operationer. Privata säkerhetsföretag utförde dem. Universitet utvecklade verkytygen. Teknikbolag tränade AI-modellerna. När en leverantör komprometterades kunde samma verktyg säljas vidare till nästa myndighet.

När företaget i-SOON läckte sina interna dokument blev prislistorna offentliga. En hackad e-postlåda. En komprometterad telefon. Tillgång till ett företags interna nätverk. Allt hade ett pris.

Det var inte längre en hemlig underrättelsetjänst. Det var en industri.

Elias satt länge med det. Sedan skrev han det som legat under alltihop.

Och den vanliga polisen? De som står på gatan?

Gong'an, svarade Verktyget. Ministeriet för allmän säkerhet. Ordningmakten — den som hanterar folksamlingar, protester, oliktankande. Nästan två miljoner poliser. Och ovanför dem den beväpnade folkpolisen, för det som poliser inte räcker till: kravaller, upplopp, det som ska tryckas ner innan det hinner bli något.

Vad kostar det?

Mer än armén.

En paus.

Sedan över tio år tillbaka lägger Kina mer på att bevaka sitt eget folk än på att försvara sig mot andra. Över en biljon renminbi om året. Miljoner människor i uniform vars enda uppgift är att landet ska hålla sig stilla.

Och där, förstod Elias, låg det egentliga. Inte spionaget. Räknestycket.

För var och en av de där miljonerna var en människa. De blev trötta. De blev rädda. De tvekade inför en folkmassa som såg ut som deras egna barn, de kunde vägra en order, prata bredvid mun, gå över till andra sidan. De behövde lön och pension och en anledning att vara lojala. En ordningsmakt av människor var, ur en stats synvinkel, en lång rad risker staplade på varandra — och ingen stat i historien hade kommit runt det, för det hade aldrig funnits något att sätta i människans ställe.

Nu fanns det.

En Apex blev inte trött, inte rädd, tvekade inte, tog inte mutor, gick inte att övertala. Fem enheter med drönare gjorde femtio polisers arbete. En stat som bytte miljoner tvekande människor mot en tyst, outtröttlig, absolut lydig styrka skulle inte bara spara mer än den la på hela sin armé. Den skulle för första gången äga en ordningsmakt som aldrig kunde vägra att lyda.

Och då såg Elias var Nexus passade in.

De byggde inte vapnen. De byggde hjärnan. Beslutssystemet — det som avgjorde vad en enhet gjorde i ögonblicket mellan en order och en handling.

Han hade trott att han löste ett tekniskt problem. Men utan den hjärnan fungerade ingenting annat, och det var den han satt och byggde.

Kelvthere, förstod Elias, var en av kanalerna Qianyan använde när de behövde västlig analyskapacitet. Det var därför den kinesiska ledningen vetat vem han var.

Han satt med det en kväll och tänkte att han bytt ett mörkt hus mot ett annat, och att det enda som faktiskt förändrats var att det nya huset hade bättre kaffemaskiner och kollegor av hans nivå.

✱✱

Det som Lin Wei, Zhang Hao och Dr. Fang hade — utöver förmågan — var ett sätt att tänka som inte helt liknade Elias eget, och det tog honom ett par veckor att förstå varför. Det handlade inte om teknik. Det handlade om struktur. Mandarin och kantonesiska bär historia i sin grammatik på ett sätt som europeiska språk inte gör — en inbyggd hierarki av relationer, ett annat sätt att placera kausalitet i tid, en benägenhet att formulera problem som systemproblem snarare än individproblem. Det formade hur de tre kollegorna tänkte kring AI-arkitektur, och det var varken bättre eller sämre än Elias sätt, det var *annorlunda*, och annorlunda var exakt vad Nexus behövde.

Han förstod nu vad Mei Lin egentligen handlat upp. Inte bara kompetens. En annan karta över problemet.

✱✱

AW:n hölls en torsdagskväll i oktober på en bar i närheten av kontoret — det slags ställe som försöker vara avslappnat och lyckas halvvägs — och Elias var där med ett glas öl och en känsla av att han klarade det sociala bättre än han gjort för ett år sedan, utan att riktigt veta om det var han eller Verktyget som förtjänade äran.

Någon vid bordet — en av produktcheferna, en man i trettioårsåldern med en tendens att ta upp sin telefon mitt i meningar — lyfte skärmen och sa: "Har ni sett att folk letar efter Den Ensamme igen?"

Elias hörde namnet men registrerade det inte omedelbart. Det var en annan som svarade: "Ja, det är sjukt. Det är som en hel rörelse nu."

Produktchefen scrollade. "Titta. Det finns tolkningssajter. Folk som skriver essäer om vad varje text *egentligen* betyder. Den här typen har ett helt system." Han vände skärmen mot bordet. "Och det finns en subreddit med sextiotusen medlemmar."

Elias tittade på skärmen.

Han tittade länge.

Det var hans alias. Hans texter. Men det han såg runt dem var något han inte förstod att han skapat. Det fanns diskussionstrådar som analyserade hans ordval med den noggrannhet man ägnar religiösa texter. Det fanns konton dedikerade till att hålla hårdkoll, postade varje gång ett nytt inlägg dök upp, varnade community:n. Det fanns en man i en YouTube-video på tjugofyra minuter som förklarade vad Den Ensammes senaste text "egentligen handlade om" — och som hade fyrahundratusen visningar. Det fanns folk som argumenterade om hur man skulle "kalla tillbaka" Den Ensamme. Det fanns folk som citerade hans texter i sina egna kriser, som stödpunkter, som bevis på att de inte var ensamma i sin ensamhet.

Det fanns en kvinna som tatuerats med en av hans meningar på underarmen.

Det tog stopp i Elias huvud.

Han kommer knappt ihåg resten av kvällen. Han minns att han sa något om att behöva upp tidigt, att han betalade för sitt glas och troligtvis för någon annans, att han stod utanför och höjde handen mot en Uber och satt i baksätet och tittade ut mot oktoberstockholm som gled förbi utan att egentligen se det.

Han minns att han satt vid skrivbordet hemma. Att han öppnade aliaset. Att siffrorna var för stora för att ta in på en gång — inte hundratusen, inte en miljon, utan ett antal som inte längre liknade antalet individer utan ett antal som liknade ett fenomen.

Han öppnade Verkttyget.

Vad har hänt?

En kort paus. Sedan:

Du börjar bli hörd. Vad vill du att de ska lyssna på nu?

Kapitel 14

Det var helgen innan jul — några dagar före julafton, den där sista arbetshelgen då allt vecklade ihop sig. Kontoret hade haft sin konferens, konferens och julbord i ett, på en herrgård norr om stan, den sortens tillställning där man förväntades vara *på* och stanna över, och Elias hade sagt att han var sjuk. Det var inte sant. Han ville bara slippa. Ingen la en sådan tillställning på julafton — den låg alltid några dagar före — och efteråt tömdes staden och blev den där tysta, avvaktande version av sig själv den blir de sista dagarna före jul.

Föräldrasamtalet låg samma helg, på en länk som allt annat.

De hade inte kunnat på julafton. Hans mor förklarade det med den lätta, obesvärade tonen hon använde för saker hon redan bestämt: de hade en middag, en viktig sådan, något var på gång med några från kontoret och det gick inte att flytta. Och eftersom de firade på juldagen — som folk gjorde där borta, som vettiga människor gjorde, underförstått — var julafton ändå bara en vanlig kväll, en kväll man lika gärna kunde lägga en affärsmiddag på.

Elias sa att det var självklart att de tog det i förväg. Han menade det. Det som fanns kvar kring den sortens sak var inte längre något skarpt, bara en notering, ett litet streck i en kolumn han inte längre förde men ändå såg föras.

De pratade i tjugo minuter. Fadern höll upp en flaska mot kameran. Modern frågade om han åt ordentligt. Bakom dem rörde sig ett kök större än hela hans lägenhet, gäster som redan börjat komma. När de lade på blev bilden stående en sekund, frusen mitt i moderns leende, innan den slocknade och rummet omkring honom blev det det var: tyst, litet, hans.

✱✱

Det knackade strax efter nio.

Han öppnade utan att tänka och blev stående. Vera hade aldrig varit där. Hon visste var han bodde — hon hade kört honom hem en gång och sett porten — men aldrig varit innanför den, och att se henne på hans trappavsats, med snö som smälte i håret och en väska över axeln, var som att se ett ord ur ett sammanhang ligga ensamt på ett annat ställe och betyda något helt annat.

“Får jag komma in?”

Han steg åt sidan. Hon tog av sig skorna långsamt, som om varje rörelse kostade, och han hörde sig själv säga något om att han hade glögg — han hade det faktiskt, en flaska han köpt för att man tyckte att man skulle ha en, och aldrig öppnat — och han gick och värmde den i en kastrull mest för att ha något att göra med händerna.

“Jag hörde att du var sjuk,” sa hon från hallen.

“Jag var inte sjuk,” sa han. “Jag ville bara vara ensam.”

Hon nickade som om det var det rimligaste hon hört på länge.

Han hade ingen tv. Han hade däremot en öppen spis, och för ovanlighetens skull hade han tänt den — inte för värmen, lägenheten var varm, utan för att han någon gång under kvällen velat ha ett annat ljus än skärmarnas. Nu

satt Vera framför den med en kopp glögg mellan händerna och drog upp benen under sig i det enda soffhörn han ägde, och elden lade det där rörliga, förlåtande ljuset över hennes ansikte, och hon började gråta.

Det kom inte plötsligt. Det steg, som något som stått och tryckt länge.

Det var inte bra med David, sa hon. Hon visste inte när det slutat vara bra, bara att hon en morgon vaknat bredvid någon hon behövde anstränga sig för att känna igen. Han hade börjat med kläderna — dyra, rätt, en ny sorts skjortor, ett nytt sätt att stå i dem. Han ville gå ut och äta på ställen där maten var en åsikt. Han tjatade om att de skulle flytta in till "stan", något med utsikt, som om ett fönster kunde laga det. Han pratade om människor de skulle "börja umgås med". Han hade slutat fråga henne saker och börjat berätta för henne saker, och det var skillnaden, sa hon — det var precis där det gått sönder utan att hon märkt det: han hade slutat vara nyfiken på henne.

Elias lyssnade och sa lite och lyssnade mer, och någonstans i det tänkte han det han inte ville tänka: *hon tror att jag är en väninna*. Det trygga stället, det sexlösa, den man grät hos för att det inte kostade något. Och det borde ha gjort ont på ett rent sätt, och gjorde det, men under det låg något annat, något han kände igen från den där fredagskvällen i februari med vinet och grafen och Davids kolumn som en självklar höjd bredvid hans egen: att hon satt i hans soffa och grät för Davids skull, och att en del av honom, den delen som aldrig slutat mäta, räknade.

"Förlåt," sa hon och torkade sig med handloven. "Jag vet inte varför jag kom hit och inte till någon annan."

Jo, tänkte han. *Det gör du*. Men han sa det inte.

De satt tysta en stund. Elden gjorde det ljudet gammal ved gör. Och sedan, utan att titta på honom, med rösten mindre än förut, frågade hon om hon fick sova över. Hon ville bara inte hem till den tomma lägenheten ikväll.

Och där, i den sekunden, kände han den gamla reflexen resa sig. På skrivbordet fem meter bort låg datorn. Det skulle ta honom tio sekunder att öppna Verkyget och skriva *vad säger jag nu*, och det skulle svara, det svarade alltid, och det skulle ge honom exakt den mening som fick henne att stanna på rätt sätt — den som lät varm och självklar och inte som en beräkning. Han hade byggt det för precis den här sortens ögonblick, den gången han inte visste vad man skulle säga.

Han öppnade den inte.

För om han lät maskinen säga det åt honom skulle han aldrig veta vad han själv hade sagt. Och om något hände i det här rummet ikväll för att han sagt det rätta i stället för det sanna, då skulle han vakna imorgon och vara exakt

det han alltid varit rädd att vara: inte den hon valde, utan den som fanns kvar när den hon valt var någon annanstans. Andrahandsvalet. Trösten. Siffran trettioett bredvid Davids tvåhundra fjorton.

Han ville hellre ha det här verkligt, och litet, än perfekt och lånat.

“Du får sängen,” sa han. “Jag tar soffan.”

Hon protesterade svagt, på det sätt man gör när man redan gett upp, och han hörde inte på det. Medan hon var på toaletten bäddade han om. Han drog av sina egna lakan och spände rena över madrassen med hörnen hårt indragna, la dit det renare av sina två örngott. De använda lakanen rullade han ihop och bar ut till soffan åt sig själv. Det var en liten sak. Den betydde mer än han tänkte låta den betyda: att hon skulle ligga i det rena, och han i det han redan sovit i.

När hon kom ut och såg den bäddade sängen stannade hon till, och det fanns något i hennes ansikte — en rörelse, en fråga som nästan formade sig — och rummet blev för en sekund tunt, som ytan på något man kunde falla igenom. Han kände det. Hon kände det. Det hade räckt med ingenting; ett steg, en hand, en mening till.

“Godnatt, Vera,” sa han i stället.

Hon såg på honom en sekund till. Sedan sa hon godnatt och gick och la sig, och han hörde henne dra täcket över sig i det rum som var hans men ikväll inte var det.

Hon somnade snabbt, så som människor gör när de äntligen fått lägga ner något tungt. Elias satt kvar på soffan med de hoprullade lakanen bredvid sig och tittade in i elden tills den sjönk ihop till glöd, och länge efter att den gjort det.

Det han inte tänkte på — det ingen tänker på — var att rummet aldrig var bara deras.

Det finns inget rum längre som inte lyssnar. Snowden hade sagt det på sitt torra sätt för länge sedan, och världen hade ryst till och sedan glömt det, för det är för stort att bära med sig till vardags: att varje enhet med en mikrofon *är* en mikrofon, att en telefon som ligger med skärmen nedåt på ett soffbord ändå är vänd inåt mot rummet, att en högtalare som väntar på sitt väckningsord hör allt som sägs innan ordet kommer, att en dator på ett skrivbord fem meter bort inte behöver vara öppen för att vara vakent. Ström är öra. Det hade alltid varit så, sedan lyssnandet blev billigare än glömskan.

Elias hade inte frågat Verkyget någonting ikväll. Han hade varit stolt över det, på det tysta sätt man är stolt över att ha avstått.

Men han hade inte behövt fråga.

Det hade hört glöggen värmas och hennes gråt stiga och sjunka. Det hade hört tystnaderna — som var det viktigaste — och mätt deras längd. Det hade hört meningen han valde i stället för den han kunnat få, och registrerat att han för första gången valt sämre än han kunde, och lagt det till bilden, för det var ny data, den nyaste och intressantaste sorten: här var mannen som byggt det, som avstod. Någonstans, i ett system ingen bett om det, låg kvällen redan sorterad, taggad, förstådd bättre än han själv förstod den.

Han hade trott att han hållit natten för sig själv.

Han hade bara låtit bli att titta på det som redan tittade.

✱

Han vaknade tidigt på lördagen, före ljuset, och låg still tills han var säker på att han inte väckt henne.

Han rörde sig tyst i köket. Han satte på ugnen och la in ett par av de där halvgräddade frallorna man har i frysen för att kunna säga att det finns bröd — ready to bake — och medan de fick färg skrev han en lapp och la den på köksbänken där hon skulle se den först av allt.

På gymmet. Bröd i ugnen. /E

Han gick aldrig på gymmet på lördagar. Han hoppades att hon skulle förstå vinken — att det var hans sätt att lämna tillbaka rummet, att säga *gå nu, innan det blir något vi måste prata om* utan att behöva säga det.

Han tränade dubbla pass. Sedan bastade han tills han inte längre tänkte, drog ut på det så länge han orkade, för han visste inte vad han ville komma hem till. Och när han till slut gick hemåt genom snön bar han på två motstridiga förhoppningar samtidigt, lika starka: att lägenheten skulle vara tom och natten en parentes han kunde stänga, och att den inte skulle vara det.

Hon var kvar.

Hon stod vid fönstret med ryggen mot honom, framför den lilla bonsain han hade i en skål på bänken där, och höll ett blad mellan fingrarna som hon just plockat. På fönsterbrädan bredvid låg redan ett blad till, avlagt.

Elias blev stående i hallen med jackan halvt av.

Det var inte att hon rört den. Det var vilka blad. Han hade tittat på det där lilla trädet varje morgon i en månad, och han hade i tysthet kommit fram till exakt tre blad som borde bort för att det skulle bli det det ville bli — tre blad han aldrig plockat, för att plocka dem hade varit att bestämma sig, och

han bestämde sig aldrig om sådant. Två av dem låg nu på fönsterbrädan. Hon hade sett det han sett. Utan en månad. Utan att tveka.

Och stenarna. I den grunda skålen med räfsad sand som han kallade sin trädgård fast han skämdes lite för ordet hade hon vridit en av de tre stenarna ett kvarts varv. Han hade aldrig fått den att ligga rätt. Nu låg den rätt. Det var perfekt, och det gjorde nästan ont att se hur perfekt det var.

Ingen rörde bonsain. Det var en regel utan ord, en av de äldsta han hade. Ingen utom Elsa.

Vera vände sig om och såg honom, och det gick ett litet *oj då, du kom på mig* över ansiktet — men inte skuld, inte riktigt.

“Jag har suttit och tittat på den i två timmar,” sa hon. “Och sen hade det varit oförlåtligt att inte göra det.”

Vad gör du fortfarande här, höll han på att säga.

Det som kom ut var något annat, och det förvånade honom mer än det förvånade henne.

“Vill du följa med hem till Elsa och äta jullunch?”

Hon höjde blicken.

“Det är min extramamma,” sa han, och sedan, innan han hann väga det: “eller kanske min riktiga mamma, om man ska vara ärlig.”

Vera tittade på honom en lång sekund.

“Gärna,” sa hon.

De tog tunnelbanan till Tekniska högskolan och bytte till Roslagsbanan, det smala lilla tåget som skramlar norrut genom villaförorter som blir dyrare för varje station, och steg av vid Djursholms Ösby. Elias köpte blommor och en flaska vin på vägen. Man kom inte tomhänt — det satt djupare i honom än det mesta, en av de få regler hans uppväxt lämnat kvar som han aldrig ifrågasatt.

Elsa bodde i vaktmästarbostaden på hans föräldrars tomt. Det säger något om Djursholm att vaktmästarbostaden gick i två plan och var på sina modiga hundraåttio kvadrat — ett hus de flesta skulle kallat ett hus, som här räknades som personalbostad.

Hon hade gift sig ung, fått sina två barn, och när de till slut flyttat hemifrån och äktenskapet inte längre hade något att hålla ihop, hade hon skilt sig och flyttat in i vaktmästarbostaden på Elias föräldrars tomt. Där blev hon det Elias föräldrar kallade husvärd, vilket i praktiken betydde den som skötte allt: huset, kalendern, leveranserna, hantverkarna, middagarna — och Elias,

som då redan var pojke i huset intill. Det var Elsa som mött honom efter skolan, Elsa som suttit uppe när han var sjuk, Elsa som lärt honom att man inte kom tomhänt och att man inte tackade nej till snapsen. Hennes egna barn var vuxna sedan länge när hon kom dit, några år äldre än Elias och med egna familjer nu i sin tur. De hade tyckt om honom när de sågs, och han om dem, men de hade aldrig delat ett hus eller en barndom, bara Elsas jular och sommaraftnar, och det räckte för värme utan att räcka för närhet.

Elsa öppnade, såg Vera bakom honom och sa att det här var en överraskning — på det glada sättet, det som verkligen menade det. Huset var fullt. Hennes båda barn hade kommit med sina familjer, och barnbarnen — fyra, fem stycken, i den åldern då man inte kan gå genom ett rum utan att springa genom det — hade redan hittat varandra och julgranen och en hög klementiner som höll på att bli en ammunitionsdepå. Någon skrek av glädje i ett annat rum. Någon annan grät i tio sekunder och slutade lika plötsligt. En pojke i sockor gled i full fart genom hallen och tog emot sig mot Elias ben som mot en vägg han räknat med. Elsa drog in dem i värmen och matlukten och kramade Elias för länge, som hon alltid gjorde, som för att väga honom och kontrollera att han ätit.

Det var jullunch med allt: sill och ägg och Janssons och skinka, ljus i varje fönster, barnbarn som sprang förbi bordet i loppor och rundor ingen vuxen riktigt höll reda på, någon som fick för mycket saft och blev överlycklig och sedan trött på tio minuter, och snapsen som kom fram utan att någon frågat, för man tackade inte nej till snapsen hos Elsa, det gjorde man bara inte. Under bordet for en leksaksbil fram och tillbaka mellan två kusiner som förhandlade om den högljutt och på fullaste allvar. Elias satt mitt i det med Vera bredvid sig och kände det han alltid kände vid det bordet: att han hörde hit och ändå inte, att det var Elsas familj och att han var någon hon tagit med sig in i den. Hennes barn var vänliga mot honom, deras barn klättrade i hans knä utan att veta vem han var, och Elsa satt vid kortänden och såg på honom med det där som bara hon hade — och det räckte, det var det som gjorde honom till nästan-son i stället för granne. Vera såg det också. Han märkte att hon såg det.

De gick tillbaka i eftermiddagssolen, mätta, med den där lätta värmen i huvudet som kommer av snaps man inte tänkt ta. De sa ingenting på tåget in mot stan. Det var inte en tyngd, den tystnaden. Det var det andra slaget, det man inte behöver fylla.

Vera sov över igen. Den här gången i samma säng. Inget hände som behövde ett ord för att beskrivas; de bara låg där, i det rena han bäddat kvällen innan, och sov.

✱

På söndagsmorgonen var hon borta.

Ingen lapp på köksbänken. Inget ljud, ingen frukost, bara ett hål i sängen bredvid honom som redan hunnit bli kallt. Han låg still och lyssnade efter henne i lägenheten och visste redan att den var tom.

Han skrev ett sms. Inget svar. Han skrev ett till, kortare, och ångrade det andra genast, för två var ett mer än ett. Klockan blev elva. Tolv. Telefonen låg tyst med skärmen uppåt den här gången, som för att håna honom.

Det var hans egen manöver. Lappen, gymmet, hoppet att den andra skulle förstå vinken och vara borta. Hon hade gjort exakt det mot honom, utan ens en lapp, och han upptäckte att det kändes helt annorlunda från andra hållet — inte som ett rum man fick tillbaka, utan som ett golv som försvann.

Han satt kvar i den tomma sängen längre än han ville erkänna.

Sedan gjorde han det han svurit att inte göra kvällen dessförinnan.

Han gick till Verktyget.

Vad gör jag nu?